

LUKA
SEVİNÇ GETİRİCİ HABER
(Tanrı'nın Mesih'i: İnsanoğlu)

Önsöz

Yazar Luka'ya yaklaşık 80 yılında esinlenen bu İncil parçası, Mesih inancının yüzeye gelmesini ve gelişmesini inceleyen yazarın sunduğu ilk yazıdır. İkincisi Habercilerin İşleri'dir. Yazma yeteneği çok güçlü olan bu doktor-tarihçi, Mesih'in insanlığın kurtarıcısı olarak dünyaya gelişini ve esinlediği inancın yayılışını kaleme aldı. Amacı okuyucunun imanına tarihsel temel ve kanıt sağlamaktır. Bunu önsözleriyle belirtiyor ve yazılarını Teofilos adlı o günün ileri gelen bir kişiye sunuyor (1:1-4). Luka, Haberci Pavlos'a gezilerinde yol arkadaşlığı yapmış, onun deneyimlerini, görgülerini ayrıntılarıyla kaleme almış (Habercilerin İşleri 16:10; Koloseliler 4:14; Filimon 24; II.Timoteos 4:11), ilgi çekici yaklaşımla çeşitli yönlerini yazan bir aydındır. Tanrı'ca esinlenmiş olmanın yanı sıra tarih bilgisi geniş ve kanıtlıdır.

Luka İsa'nın yaşam ve hizmet öyküsünü dile getiriyor. Önündeki ana konuya nesnel açıdan eğilerek, okuyucuyu Mesih'in yeryüzündeki bedeni olan inanlılar topluluğunun (kilisenin) doğuşuna doğru götürüyor. İsa'yı yetkin insan olarak tanıtan Luka'nın temel konusu Rab'in kurtuluş sağlayan Sevinç Getirici Haberi'dir (4:17-19; 19:10). Burada Tanrı insanlığı kurtarmaya gelen kurtarıcıdır (22:19,20). Engin yüreklileri yükselten, açları güzel şeylerle doyuran O'dur (1:52,53). Luka İsa'nın on dokuz mucizesine değinir.

Bu yazı şöyle özetlenebilir:

- I. Giriş, İsa'nın yeryüzüne gelişi 1:1-4:13*
- II. Kamu hizmetinin başlaması (özellikle Galile'de) 4:14-9:50*
- III. Başlıca Perea'da geçen kamu hizmeti 9:51-19:28*
- IV. İsa'nın çarmıha çakılmasıyla ilgili olaylar 19:29-23:55*
- V. İsa'nın dirilişinden sonraki olaylar 24:1-53*

Giriş 1:1-4

1 Saygıdeğer Teofilos,
Aramızda tümlüğe gelen olayları birçok kişi sırasıyla anlatmayı amaç edinerek derlemeye koyuldu. ²Başlangıçtan beri tanrısal söze görgü tanığı ve hizmet edici bireylerin bize aktardıkları gibi, ³ilkinkilerden başlayarak tüm gelişimleri ayrıntılarıyla yakından izleyen biri durumunda, sırasıyla sana yazmak bana da uygun göründü. ⁴Öyle ki, eğitildiğin konularla ilgili gerçeği bilesin.*

TANRI MELEĞİ ARACILIĞIYLA BİLDİRİLEN İKİ DOĞUM: YAHYA İLE İSA

Zekeriya'ya Bildirilen Haber 1:5-25

⁵Yahudiye kralı Herodes'in günlerinde, Abiya'nın rahipler sınıfından Zekeriya adında bir rahip^a vardı. Eşi Elizabet, Harun kızlarındandı. ⁶Her ikisi de Tanrı önünde doğru kişilerdi. Rab'bin tüm buyukları ve kuralları uyarınca kusursuz bir yaşam sürerlerdi. ⁷Ne var ki, çocukları olmamıştı. Çünkü Elizabet kısırdı; üstelik her ikisinin de yaşı ilerlemişti.

⁸Kendi sınıfı ruhsal görev yaptığı dönemde, Zekeriya Tanrı önünde rahiplik etmekteydi. ⁹Rahiplik töresi uyarınca, Rab'bin tapınağına girip buhur sunma sırası kura sonucunda ona düştü. ¹⁰Buhur yakıldığı sırada tüm halk topluluğu dışarıda dua ediyordu. ¹¹Tanrı'nın bir meleği buhur sunağının sağında durarak Zekeriya'ya göründü.

¹²Görmeyle karşılaşan Zekeriya'nın yüreği kalktı, içini korku sardı. ¹³Ama melek, "Korkma, Zekeriya" dedi. "Çünkü duan işitildi. Eşin Elizabet sana bir oğul doğuracak, adını Yahya^b koyacaksın. ¹⁴Sana sevinç ve kıvanç getirecek. Onun doğumuna çok kişi sevinecek.

¹⁵Çünkü Rab'bin önünde yüce bir insan olacak. 'Şarap ve alkollü içki kullanmayacak.' Daha annesinin karnındayken Kutsal Ruh'la dolacak.

¹⁶İsrailoğulları'ndan birçoğunu Tanrı'ları Rab'be döndürecek.

¹⁷O'nun önünde, ruh ve güç bakımından İlyas peygamber gibi yürüyecek; Babaların yüreklerini çocuklara, söz dinlemezleri doğru kişiler anlayışına döndürmek, Rab'be hazırlanmış bir halk yetiştirmek için.."

¹⁸Zekeriya meleğe sordu: "Bunu nasıl bileceğim? Kendim yaşlı bir insanım, eşimin yaşı da ilerledi." ¹⁹Melek, "Ben Tanrı'nın katında duran Cebrail'im" diye yanıtladı, "Sana bunu söylemeye ve Sevinç Getirici Haber'i müjdelemeye gönderildim. ²⁰Şu anda dilin tutulacak ve bunlar gerçekleşinceye dek hiç konuşamayacaksın. Çünkü saptanan vakitte yerine gelecek olan bu sözlerime iman etmedin."

²¹Halk Zekeriya'yı bekliyordu. Tapınağın kutsal bölümünde niçin böylesi uzun kaldığını merak ediyorlardı. ²²Zekeriya dışarıya çıkınca onlara bir söz söyleyemedi. Onun tapınağın kutsal bölümünde bir görme görmüş olduğunu anladılar. Zekeriya onlarla işaretler kullanarak konuştu. Dili tutuk kaldı. ²³Ruhsal görev süresi son bulunca evine gitti.

²⁴Bir süre sonra eşi Elizabet gebe kaldı. Beş ay kendisini gizledi. ²⁵"Rab durumumu gördü, insanlar arasında utancımı üzerimden kaldırma günlerinde bana bu işi uyguladı" diyordu.

Meryem'e İletilen Haber 1:26-38

²⁶Altıncı ay melek Cebrail Tanrı tarafından Galile'de Nasıra kentine, ²⁷Davut soyundan Yusuf adlı biriyle nişanlı erden bir kıza gönderildi. Erden kızın adı Meryem'di. ²⁸Melek ona geldi, "Selam, ey kayraya^c kavuşan!" dedi. "Rab seninledir." ²⁹Meryem bu söze şaşırıldı, böyle bir selamın ne anlam taşıyabileceğini düşünüp

^a bkz. Matta 8:4

^b bkz. Matta 3.1

^c Tanrı'nın insana hak edilmeden ettiği iyilik (inayet).

1:15 Çölde Sayım 6:3; Hakimler 13:4,5; I.Samuel 1:11 1:17 Malakya 4:4,6

taşındı. ³⁰Melek ona konuştu: “Korkma, Meryem. Çünkü Tanrı'nın kayrasına kavuştun.

³¹İşte gebe kalıp bir oğul doğuracak, adını da İsa* koyacaksın.

³²O ulu olacak ve kendisine,
En Yüce Olan'ın Oğlu denecek.

Rab Tanrı O'na atası Davut'un tahtını verecek.

³³Yakup'un evi^a üzerinde sonsuz çağlar boyu hükümran olacak.
Hükümranlığının sonu hiç gelmeyecek.”

³⁴Meryem meleğe sordu: “Bu nasıl olabilir ki? Çünkü hiçbir erkekle ilişkim
olmadı.” ³⁵Melek onu yanıtladı:

“Kutsal Ruh senin üzerine gelecek,

Yüce Olan'ın gücü sana gölge salacak;

Bu nedenle, doğacak olan kutsal kişiye Tanrı Oğlu denecek.

³⁶İşte akrabın Elizabet, o da yaşlıyken bir oğula gebe kaldı. Kısır diye tanınan
kadının altıncı ayıdır bu. ³⁷Çünkü Tanrı katında olanaksız hiçbir şey yoktur.”

³⁸Meryem, “İşte Rab'bin hizmetçisi!” dedi. “Sözüne göre bana dediğin gibi olsun.”
Bunun üzerine melek onun yanından ayrıldı.

Meryem Yahya'nın Annesine Gidiyor 1:39-45

³⁹O günlerde Meryem Yahuda'nın dağlık bölgesindeki bir kasabaya gitmek
üzere ivedilikle yola çıktı. ⁴⁰Zekeriya'nın evine girip Elizabet'i selamladı. ⁴¹Elizabet,
Meryem'in selamını duyunca karnındaki çocuk sıçradı. Elizabet Kutsal Ruh'la doldu.
⁴²Yüksek sesle, “Sen kadınlar arasında kutlu olansın” diye bağırdı. “Karnının ürünü
de kutludur. ⁴³Rabbim'in annesi bana gelsin. Bu nasıl bir bağış? ⁴⁴İşte selamının sesi
kulaklarıma değer değmez karnımdaki çocuk kıvanç duydu ve sıçradı. ⁴⁵Rab'bin
kendisine bildirdiği sözlerin doğru çıkacağına iman eden o kadın mutludur.”

Meryem'in 'Yüceltme' İlahisi^b 1:46-56

⁴⁶Meryem bir ilahi söyledi:

“Canım Rab'bi yüceltir

⁴⁷Ve ruhum kurtarıcım Tanrı'da kıvanç bulur.

⁴⁸Çünkü O, alçakgönüllü hizmetçisinin durumunu gördü.

İşte bundan böyle bütün kuşaklar bana mutlu diyecek.

⁴⁹Çünkü güçlü Tanrı bana görkem işleri uyguladı. O'nun adı kutsaldır.

⁵⁰Acıyışi kuşaktan kuşağa kendisinden korkanların üzerindedir.

⁵¹Bileğinin gücüyle egemenlik sağladı.

Yüreklerinin tasarıları içinde büyüklenenleri darmadağın etti.

⁵²Güçlü kişileri tahtlarından aşağı indirdi. Engin yüreklileri yükseltti.

⁵³Açları güzel nesnelere doyurdu, varlıkları da bomboş gönderdi.

⁵⁴Acımasını anımsayarak uşağı İsrail'i destekledi.

⁵⁵Atalarımıza –İbrahim'e ve soyuna– verdiği bu söz sonsuz çağlar boyuncadır.”

^a İsraililer'in atası Yakup.

1:33 Mika 4:7; Daniel 7:14; **1:35** Mısır'dan Çıkış 13:12 **1:37** Yaratılış 18:14

^b Latince'de: Magnificat

1:46 I.Samuel 2:1-10 **1:48** I.Samuel 1:11; Mezmur 113:5,6 **1:49** Mezmur 111:9 **1:50** Mezmur
103:13,17 **1:51** Mezmur 89:10; II. Samuel 22:28 **1:52** Mezmur 147:6 Eyub 12:19; 5:11; I.Samuel 2:7
1:53 I.Samuel 2:5; Mezmur 34:10; 107:9 **1:54** Yeşaya 41:8; Mezmur 98:3 **1:55** Mika 7:20; Yaratılış
17:7; 18:18; 22:17

⁵⁶Meryem yaklaşık üç ay Elizabet'le kaldı, sonra evine döndü.

Yahya'nın Doğumu 1:57-66

⁵⁷Elizabet'in doğurma vakti gelince dünyaya bir oğul getirdi. ⁵⁸Komşularıyla akrabaları Rab'bin ona ne denli acıdığını duyunca kendisiyle birlikte sevindiler. ⁵⁹Sekizinci gün çocuğu sünnet etmeye geldiler. Ona babası Zekeriya'nın adını koymak istediler. ⁶⁰Ama annesi, "Hayır, adı Yahya konulacak" dedi. ⁶¹Onlar, "Hısımların içinde bu adı taşıyan kimse yok" dediler. ⁶²Bunun üzerine çocuğa hangi adı koymak istediğini işaretle babasına sordular. ⁶³Zekeriya bir taş tahta istedi ve, "Adı Yahya'dır" diye yazdı. Herkes şaşırıp kaldı. ⁶⁴O anda Zekeriya'nın ağzı açıldı, dili çözüldü. Tanrı'yı yücelten sözler söyledi.

⁶⁵Tüm komşuları korku sardı. Bütün bunlar Yahudiye'nin dağlık bölgesinde baştanbaşa konuşulmaya başlandı. ⁶⁶Olayı duyanların hepsi, "Acaba nasıl bir çocuk olacak bu!" diye meraklanıyorlardı. Çünkü Rab'bin eli gerçekten Yahya ileydi.

Zekeriya'nın 'Kutlama' İlahisi^a 1:67-80

⁶⁷Yahya'nın babası Zekeriya Kutsal Ruh'la doldu ve peygamberlik sözleri söyledi:

^{68a}İsrail'in Tanrısı Rab kutlu olsun.

Çünkü halkının arasına geldi ve onlara kurtulmalık sağladı.

⁶⁹Uşağı Davut'un evinden bizlere güçlü bir kurtarıcı^b yükseltti.

⁷⁰Çok öncelerden kutsal peygamberlerinin ağzından,

⁷¹Düşmanlarımızdan ve bize kin besleyenlerin tümünün elinden bizi kurtaracağını,

⁷²Atalarımıza acıyıp kutsal antlaşmasını anımsayacağını bildirdi.

⁷³Bize neler sağlayacağına ilişkin atamız İbrahim'e ant içti.

⁷⁴Düşmanlarımızın elinden kurtulup korkusuzca kendisine tapınmamızı,

⁷⁵O'nun önünde yaşamımızın tüm günlerinde kutsal ve doğru olmamızı sağlayacağına

ant içti.

⁷⁶Sen de ey çocuk, Yüce Olan'ın peygamberi diye çağrılacaksın.

Çünkü Rab'bin önünden O'nun yollarını hazırlamaya gideceksin;

⁷⁷O'nun halkına, günahlarının bağışlanması için kurtuluş bilgisi vermeye..

⁷⁸Tanrımız'ın sınırsız acımasıyla yücelerden üzerimize gün ışığı doğacak,

⁷⁹Karanlıkta ve ölümün gölgesinde oturanlara parlayacak,

Ayaklarımızı barış yoluna doğrultacak."

⁸⁰Çocuk Yahya geliyor ruhça güçleniyordu. İsrail'e açıklanacağı güne dek çöllerde kaldı.

^a Latince'de: **Benedictus**

^b Kurtuluş boynuzu.

1:68 Mezmur 41:13; 72:18; 106:48; 111:9 **1:69** I.Samuel 2:10; Mezmur 132:17; 18:2 **1:71** Mezmur 106:10 **1:72** Mezmur 105:8; 106:45; Yaratılış 17:7; Levililer 26:42 **1:73** Yaratılış 22:16,17; Mika 7:20 **1:76** Malakya 3:1 **1:79** Yeşaya 9:2; 58:8

İsa'nın Doğumu 2:1-7 (Matta 1:18-25)

2 O günlerde Kayser Avgustus'tan, tüm dünyanın sayımını amaçlayan yazılı bir buyruk çıktı. ²Bu ilk sayım Kirinius'un Suriye valiliği döneminde oluyordu. ³Herkes sayıma katılmak üzere kendi kentine gitti. ⁴Yusuf da Galile'nin Nasıra kentinden Yahudiye'de Davut'un kentine, Beytlehem diye bilinen yere gitti. Çünkü Davut'un soyundan ve aile kuşağındandı. ⁵Amacı çocuk bekleyen nişanlısı Meryem'le birlikte sayıma katılmaktı. ⁶Onlar oradayken Meryem'in doğurma vakti geldi. ⁷İlk oğlunu dünyaya getirdi. O'nu kundağa sarıp hayvan yemliğine yatırdı. Çünkü handa kendilerine yer bulamamışlardı.

Göksel Topluluğun 'Tanrı'ya Görkem' İlahisi^a 2:8-20

⁸Bu bölgede gece kırdı nöbetleşerek sürülerini gözleyen çobanlar vardı. ⁹Rab'bin meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerinde parladı. Büyük bir korkuyla sarsıldılar. ¹⁰Melek onlara, "Korkmayın" dedi. "İşte size tüm insanlığı ilgilendiren çok sevindirici haberi müjdeliyorum. ¹¹Çünkü bugün size Davut'un kentinde bir kurtarıcı doğdu. Rab olan Mesih'tir O. ¹²Belirtiyi size bildiriyorum: Hayvan yemliğinde yatan, kundağa sarılı bir bebek bulacaksınız." ¹³O anda, Tanrı'yı öven göksel bir topluluk meleğin yanında yer alarak hamtlar sundu:

¹⁴"En yücelerdeki Tanrı'ya yücelik,

Yeryüzünde O'nu hoşnut eden insanlara esenlik.."

¹⁵Melekler yanlarından ayrılıp göğe çekilince, çobanlar birbirlerine, "Haydi gelin" dediler. "Beytlehem'e varalım, Rab'bin bize açıkladığı bu olayı görelim." ¹⁶Koşarak geldiler; Meryem'i, Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. ¹⁷Olayı görünce çocuğa ilişkin kendilerine açıklanan haberi yaydılar. ¹⁸Tüm duyanlar çobanların anlattıklarına şaşırıp kaldı. ¹⁹Öte yandan Meryem bütün bunları yüreğinde saklıyor, derin derin düşünüyordu. ²⁰Çobanlar kendilerine açıklandığı gibi, duydukları gördükleri her şey için Tanrı'yı yücelterek ve överek geri döndüler.

Çocuğa İSA Adı Konuyor 2:21

²¹Çocuğun sünneti için gerekli sekiz gün dolunca, anne karnına düşmeden önce melek aracılığıyla bildirildiği gibi O'na İsa^b adı verildi.

Çocuk İsa Tapınak'ta 2:22-28

²²Musa'nın ruhsal yasına göre paklanma günü gelince, Yusuf'la Meryem çocuğu Yeruslaim'e Rab'be sunmaya götürdüler. ²³Rab'bin ruhsal yasında, "İlk doğan her erkek Rab için kutsal sayılacaktır" diye yazılı olduğundan, ²⁴bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu sunmaya gelmişlerdi. Bu, Rab'bin ruhsal yasında belirtilmiştir.

²⁵Yeruslaim'de Simeon adında bir adam vardı. Doğru ve tanrısayar biriydi o. İsrail'in avunç bulacağı günü beklemekteydi. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. ²⁶Rab'bin Mesih'ini görmeden ölmeyeceği Kutsal Ruh aracılığıyla kendisine bildirilmişti. ²⁷Simeon Ruh yönetiminde tapınağa geldi. Anneyle baba ruhsal yasanın gereğini

^a Latince'de: Gloria in Excelsis

^b İbranice: Yehoşuyah, Yunanca: İsus

2:22 Levililer 12. bölüm **2:23** Mısır'dan Çıkış 13:2,12,15 **2:24** Levililer 12:8; 5:11

uygulamak üzere çocuk İsa'yı tapınağa getirdiklerinde ²⁸Simeon O'nu kucağına aldı; Tanrı'ya yücelikle yüklü sözler söyledi:

Simeon'un 'Gayrı Bırak Ayrılıyım' İlahisi^a 2:29-38

²⁹"Ey egemen Rab, verdiğin söz uyarınca gayrı uşağını esenlikle bu yaşamdan ayırabilirsin.

³⁰Çünkü gözlerim kurtarışını gördü.

³¹Tüm insanlığın önünde hazırladığın bu kurtarış uluslara

³²Tanrı açıklamasını sağlayan ışık ve halkın İsrail'e yüceliktir."

³³Annesiyle babası çocuk için bildirilen sözlere şaşılar.

³⁴Simeon onları kutsayarak çocuğun annesi Meryem'e, "İşte bu çocuk İsrail'de birçoklarının düşmesi ve kalkması içindir" dedi. "Hem de ona karşı konuşulacak bir belirtidir. ³⁵Bir kılıç senin canını da delip geçecek.* Öyle ki, birçok kişinin yüreğindeki düşünceler açığa çıksın."

³⁶Orada Anna adında bir peygamber de bulunuyordu. Fanuel'in kızıydı kendisi. Aşer oğulları kuşağından çok yaşlı bir kadın. Kızlığından sonra eşiyle yalnızca yedi yıl yaşamıştı. ³⁷Seksen dört yıldır da duldu. Tapınaktan hiç ayrılmaz, gece gündüz oruçla duayla Tanrı'ya tapınırdı. ³⁸Anna o saatte yaklaşıp Tanrı'ya şükrederek, Yeruşalim'in kurtuluşunu gözleyen herkese İsa'dan söz etti.

Nasıra'ya Dönüyorlar 2:39-40

³⁹Anneyle baba, Rab'bin yasası uyarınca gereken her şeyi yaptıktan sonra, Galile'ye, kendi kentleri Nasıra'ya döndüler. ⁴⁰Çocuk bilgiyle dolarak gelişiyor, güçleniyordu. Tanrı iyiliği O'nun üzerindeydi.

İsa'nın Bilgeliği 2:41-52

⁴¹İsa'nın anası babası^b her yıl Passah Kutlayışı'nda^c Yeruşalim'e giderlerdi. ⁴²İsa on iki yaşına girince, kutlama töresi uyarınca kente çıktılar^d. ⁴³Orada gerektiği kadar kaldılar. Geri dönmek için yola koyulduklarında çocuk İsa Yeruşalim'de kaldı. Anasıyla babası bunu bilmiyorlardı. ⁴⁴O'nun yolcular arasına katıldığını sanmışlardı. Bir günlük yol yürüdükten sonra, akrabalarla tanışlar arasında kendisini aradılar. ⁴⁵Bulamayınca, O'nu aramak için gerisin geriye Yeruşalim'e döndüler. ⁴⁶Üç gün sonra O'nu tapınakta öğretmenler arasında oturur buldular. Onların dediklerini dinliyor, kendilerinden sorular soruyordu. ⁴⁷O'nu dinleyenlerin tümü anlayışına ve verdiği yanıtlara şaşıyordu.

⁴⁸Onlar O'nu görünce şaşırdılar. Annesi, "Çocuğum, neden bunu bize ettin?" dedi. "Bak, babanla ben kaygı çekerek seni arıyoruz." ⁴⁹İsa, "Nasil olur da beni ararsınız?" dedi. "Babamın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor musunuz?"*

⁵⁰Gelgelelim, onlar kendilerine söylediklerinden bir anlam çıkaramadı. ⁵¹İsa onlarla birlikte yola koyuldu. Nasıra'ya gelip kendilerine bağımlı oldu. Annesi bütün

^a Latince'de: Nunc Dimittis

^b Erden Meryem'den doğan, doğal babası olmayan İsa'yı halk 'Yusuf oğlu' olarak anardı.

^c bkz. Matta 26:2

^d bkz. Matta 20:17

2:30 Yeşaya 40:5; 52:10 **2:32** Yeşaya 42:6; 49:6; 25:7; 46:13

sözleri yüreğinde tutuyordu. ⁵²İsa bilgice ve boyca geliyor, Tanrı ve insanlar önünde iyilik buluyordu.

KAMU HİZMETİNE BAŞLAMADAN ÖNCEKİ OLAYLAR

Yahya'nın Bildirisi 3:1-20

(Matta 3:1-12; Markos 1:1-8; Yuhanna 1:19-28)

3 Kayser Tiberius'un imparator oluşunun on beşinci yılında, Pontios Pilatus Yahudiye ülkesinde valiydi. Herodes Galile'de ülkenin dörtte birini, kardeşi Filippos İtorea ve Trahonitis kesiminde ülkenin dörtte birini, Lisaniyas da Abilin'de ülkenin dörtte birini yönetmekteydi. ²Hanna ile Kayafas'ın başrahipliği döneminde, Zekeriya oğlu Yahya'ya çölde Tanrı sözü geldi.

³Yahya Ürdün Irmağı çevresindeki tüm bölgeyi dolaşarak günahların bağışlanması için gınahtan dönüp vaftiz edilme gereğini yayıyordu. ⁴Yeşaya peygamberin sözlerini içeren kitapta yazılı olduğu gibi:

“Çölde bir ses yükseliyor:

‘Rab’bin yolunu hazırlayın,
O’nun geçitlerini düzleyin.

⁵Her koyak doldurulacak.

Dik tepe ve tümsek hep alçaltılacak.

Eğrilikler büğrülükler düzene bürünecek.

İnişli çıkışlı yerler dümdüz yola dönüşecek.

⁶Ve her can Tanrı'nın kurtarışını görecek.”

⁷Yahya'nın eliyle vaftiz edilmeye koşan toplulukları o, “Engerekler soyu!” diye kınadı. “Gelecek öfkeden kaçmanızı size kim öğütledi? ⁸Günahlarınızdan döndüğünüzü kanıtlayan ürünler getirin. Kendi kendinize, ‘Atamız İbrahim’dir’ demeye koyulmayın. Çünkü size diyorum ki, Tanrı İbrahim’e şu taşlardan çocuklar yükseltebilir. ⁹İşte balta şimdiden ağaçların kökü dibinde duruyor. İyi ürün vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır.”

¹⁰Topluluklar kendisine, “Öyleyse ne yapmalıyız?” diye sordu. ¹¹Yahya yanıtladı: “İki kat üst giysisi olan olmayana versin. Yiyeceği olan da aynısını yapsın.”

¹²Vergi parası toplayanlar^a da vaftiz edilmeye geldi. Yahya'ya, “Öğretmen, ne yapmalıyız?” diye sordular. ¹³Yahya yanıtladı: “Size buyrulandan daha çok para toplamayın.”

¹⁴Bu kez askerler, “Ya biz ne yapmalıyız?” diye sordu. Yahya, “Kimsenin malını yağmalamayın, kimseyi yalan yere suçlamayın” diye onları öğütledi. “Size verilen geçim parasıyla yetinin.”

¹⁵Halk umutlanıp beklemekteyken herkes Yahya için, “Acaba Mesih bu mu?” diye içinden soruşturuyordu. ¹⁶Yahya hepsini şu sözlerle yanıtladı: “Ben sizi suyla vaftiz ediyorum. Ama benden güçlü olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile yaraşık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹⁷O'nun yabası elindedir. Harman yerini tertemiz edecek, buğdayı ambarına toplayacak. Samanı ise hiç sönmeyen ateşle yakacak.” ¹⁸Yahya öğütlerle yüklü daha birçok sözle Sevinç Getirici Haber'i halka yaydı.

^a bkz. Matta 5:46

¹⁹Ne var ki, ülkenin dörtte birini yönetmekte olan Herodes, yengesi Herodya^a sorunu ve kendi yaptığı bir sürü kötülük yüzünden Yahya'ca kınandığından, ²⁰tüm kötülüklerine bir tanesini daha ekledi; Yahya'yı cezaevine kapattı.

İsa'nın Ürdün Irmağı'nda Vaftizi 3:21-22 (Matta 3:13-17; Markos 1:9-11)

²¹Halktan herkes vaftiz edilince, İsa da vaftiz edildi. Dua ediyordu ki, gök açıldı. ²²Kutsal Ruh gözle görülebilircesine güvercin gibi İsa'nın üzerine indi ve gökten bir ses duyuldu:
"Sen sevgili Oğlum'sun; senden hoşnudum."

İsa'nın Soyu 3:23-38 (Matta 1:1-17)

²³İsa atandığı işe başladığında yaklaşık otuz yaşındaydı. Yusuf'un oğlu olduğu sanılıyordu: Heli oğlu, ²⁴Mattat oğlu, Levi oğlu, Melki oğlu, Yannay oğlu, Yusuf oğlu, ²⁵Mattatya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Esli oğlu, Naggay oğlu, ²⁶Maat oğlu, Mattatya oğlu, Semein oğlu, Yoseh oğlu, Yoda oğlu, ²⁷Yoanan oğlu, Risa oğlu, Zerubbabel oğlu, Şealtiel oğlu, Neri oğlu, ²⁸Melki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu, ²⁹Yeşu oğlu, Eliezer oğlu, Yorim oğlu, Mattat oğlu, Levi oğlu, ³⁰Simeon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu, ³¹Melea oğlu, Menna oğlu, Mattata oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu, ³²Yesse oğlu, Obed oğlu, Boaz oğlu, Salmon oğlu, Nahşon oğlu, ³³Amminadab oğlu, Admin oğlu, Arni oğlu, Hetsron oğlu, Perets oğlu, Yahuda oğlu, ³⁴Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu, ³⁵Serug oğlu, Reu oğlu, Peleg oğlu, Eber oğlu, Şela oğlu, ³⁶Kainan oğlu, Arfakşad oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lamek oğlu, ³⁷Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yared oğlu, Mahalaleel oğlu, Kainan oğlu, ³⁸Enoş oğlu, Şit oğlu, Adem oğlu, Tanrı oğlu.

İsa'nın Çölde Denenmesi 4:1-13 (Matta 4:1-11; Markos 1:12,13)

4 İsa, Kutsal Ruh'la dolu olarak Ürdün Irmağı'ndan döndü ve Ruh'un yöneltmesiyle çöle gitti. ²Kırk gün süreyle iblis tarafından denendi. Bu günler boyunca ağzına hiç yiyecek koymadı. Süre sona erince açlık duydu. ³İblis O'na, "Eğer Tanrı'nın Oğlu'ysan" dedi, "Söyle şu taş ekmek olsun."

⁴İsa, "**İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır**" diyerek karşılık verdi.

⁵Bu kez iblis, İsa'yı yüksek bir dağa çıkardı. Yeryüzünün tüm ülkelerini bir anda O'na göstererek, ⁶"Bu yetkinin tümünü de, bu ülkelerin sanını da sana vereceğim" dedi. "Çünkü o bana verilmiştir, ben de onu her istediğime veririm. ⁷Eğer önümde bana tapınırsan, bütün bunlar senin olacak."

⁸İsa onu, "**Tanrın Rab'be tapınacak ve yalnız O'na ruhsal hizmet sunacaksın' diye yazılmıştır**" diyerek yanıtladı.

⁹İblis O'nu Yeruşalim'e götürdü; tapınağın kulesine çıkarıp, "Eğer Tanrı'nın Oğlu'ysan kendini aşağıya at" dedi. ¹⁰"Çünkü, 'Seni korusunlar diye meleklerine senin için buyruk verecek' diye yazılmıştır.

^a bkz. Matta 2:1; 14:4

¹¹“Bunun yanı sıra,
'Seni elleri üzerinde taşıyacaklar
Ve ayağın taşa çarpmayacak' diye de yazılıdır.”
¹²İsa onu şu sözle yanıtladı:
“**Tanrın Rab'bi denemeyeceksin' diye buyrulmuştur.**”
¹³İblis deneylemenin her çeşidini bitirince belirli bir süreye dek O'nu bıraktı.

GALİLE'DE KAMUYA HİZMET

Hizmetin Başlangıcı 4:14,15
(Matta 4:12-17; Markos 1:14,15)

¹⁴İsa Ruh'un gücüyle Galile'ye döndü. Ünu bölgeye bağlı tüm çevrede yayıldı.
¹⁵Onların sinagoglarında^a öğretiyor, herkesçe yüceltiliyordu.

İsa Nasıra'da Yadsınıyor 4:16-30

¹⁶İsa büyüdüğü Nasıra kentine gitti. Şabat^b günü alışkısı olduğu gibi sinagoga girdi, okumak amacıyla ayağa kalktı. ¹⁷Kendisine Yeşaya peygamberin kitabı verildi. İsa kitabı açtı, şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

¹⁸“**Rab'bin Ruhu üzerimdedir.**

Çünkü beni yoksullara Sevinç Getirici Haber'i yaymam için meshetti^c.

Tutsaklara özgürlüğü, körlere gözlerinin açıldığını bildirmem için beni gönderdi; baskı altında ezilenleri özgür edeyim..

¹⁹“**Rab'bin kutlu kıldığı başış yılını bildireyim diye.**”

²⁰Kitabı kapadı, görevliye geri verip oturdu. Sinagogda herkesin dikkati O'na doğrultulmuştu. ²¹İsa onlara anlatmaya başladı: “**Bugün, siz dinlerken bu Kutsal Yazı yerine geliyor.**”

²²Herkes O'nun için iyi tanıklıkta bulunuyor, ağızından çıkan, cana can katan sözlere şaşırıyordu. “Yusuf'un oğlu değil mi bu?” diye soruşturuyorlardı. ²³İsa onlara, “**Kuşkusuz, bana şu halk deyimini aktaracaksınız**” dedi: “**“Ey doktor, kendini sağlığa kavuştursana. Kafarnahum'da yapıldığını duyduğumuz işleri burada, kendi ülkende de yapsana!”**”

²⁴İsa sözlerini sürdürdü: “**Doğrusu size derim ki, hiçbir peygamber kendi ülkesinde kabul edilmez.** ²⁵**Ama gerçek adına size bildiriyorum: Peygamber İlyas'ın günlerinde göğün üç yıl altı ay kapandığı ve tüm yere kııcı bir kıtlık düştüğü dönemde İsrail'de pek çok dul kadın bulunuyordu.** ²⁶**Ama İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmedi. Yalnız Sayda bölgesinde, Zarefat'taki dul bir kadına gönderildi.** ²⁷**Elişa peygamberin günlerinde İsrail'de pek çok cüzamlı vardı. Ama bunlardan hiçbiri paklanmadı. Yalnız Suriyeli Naaman paklandı.**”

²⁸Sinagogtakiler bu sözleri duyunca öfkeleni. ²⁹Ayağa kalkıp O'nu kentten dışarı çıkardılar. Kentin kurulu olduğu tepenin yamacına götürdüler; öyle ki kendisini başaşağı atabilsinler. ³⁰Ama İsa aralarından sıyrılıp gitti.

^a bkz. Matta 4:23

^b bkz. Matta 12:1

^c bkz. Matta 1:1

4:12 Yasanın Tekrarı 6:16 **4:17** Yeşaya 61:1,2; 58:6 **4:19** Levililer 25:10 **4:25** I.Krallar 17:1-16; 18:1; 4:27; II.Krallar 5:1-14

İsa Cin Ruhunu Çıkarıyor 4:31-37 (Markos 1:21-28)

³¹İsa Galile'nin bir kenti olan Kafarnahum'a vardı. Şabat günü onlara öğretiyordu. ³²Öğretisine şaşırıp kaldılar. Çünkü sözü yetkiyle yüklüydü. ³³Sinagogta kötü ruha –cin ruhuna– tutulmuş bir adam vardı. Yüksek sesle bağırdı: ³⁴"Ah, Nasıralı İsa! Bizden ne istiyorsun? Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum: Tanrı'nın Kutsalı'sın!" ³⁵Ama İsa onu payladı: "**Daha fazla konuşma; onun bedeninden çık!**" Cin herkesin önünde adamı yere fırlatıp ona hiçbir kötülük etmeksizin dışarı çıktı.

³⁶Herkes şaştı kaldı. Birbirlerine, "Bu da nasıl söz?" diyorlardı; "Çünkü yetki ve güçle kötü ruhlara buyruk veriyor, onlar da çıkıyor." ³⁷İsa'ya ilişkin haber bölgenin her köşesinde yayılıyordu.

İsa Birçok Hastayı Sağlığa Kavuşturuyor 4:38-41 (Matta 8:14-17; Markos 1:29-34)

³⁸İsa sinagogtan ayrılıp Simon'un evine girdi. Simon'un kaynanası yüksek ateşler içinde yatıyordu. Onun için kendisinden dilekte bulundular. ³⁹İsa kadının başında durup ateşi payladı, ateş onu bıraktı. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etti.

⁴⁰Güneş batarken, çeşitli rahatsızlıklardan hasta olanların tümünü İsa'ya getirdiler. O da her birinin üzerine ellerini koyup onları sağlığa kavuşturdu. ⁴¹Cinler, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun" diyerek bağıra bağıra birçoklarından çıkıyordu. Ama İsa onları paylıyor, konuşmalarına izin vermiyordu. Çünkü O'nun Mesih olduğunu biliyorlardı.

İsa Tanrı Bildirisini Yayıyor 4:42-44 (Markos 1:35-39)

⁴²Gün ağarınca İsa oradan ayrılıp herkesten irak bir yere çekildi. Topluluklar O'nu aramaktaydı. Bulunduğu yere vardılar, kendilerini bırakıp gitmesin diye O'nu zorladılar. ⁴³İsa onlara, "**Tanrı hükümrânlığına ilişkin Haber'i başka yerlerde de yaymam gerek**" dedi. "Çünkü bu amaç için gönderildim." ⁴⁴Böylece Yahudiye'de sinagoglarda Söz'ü yayıyordu.

İsa İlk Öğrencilerini Çağırıyor 5:1-11 (Matta 4:18-22; Markos 1:16-20)

5 İsa, Genesaret Denizi'nin kıyısında duruyordu. Topluluk Tanrı Sözü'nü dinlemek için O'nun çevresine toplanmıştı. ²İsa deniz kıyısında duran iki tekne gördü. Balıkçılar tekneleri bırakmış, ağları yıkıyorlardı. ³İsa teknelerden birine, Simon'unkine bindi ona kıyıdan biraz açılmasını buyurdu. Oturup teknenin içinden topluluğa öğretmeye başladı. ⁴Konuşmasını sona erdirince Simon'a, "**Engine açılın, balık avlamak için ağlarınızı indirin**" dedi.

⁵Simon, “Yetkili yönetmen^a, tüm gece boyunca çabaladık, hiçbir şey tutamadık” diye yanıtladı. “Ama senin sözünü dinleyip ağları indireceğim.” ⁶Bunu yaptıklarında pek çok balık tuttular. Öyle bol ki, ağları yırtılmaya başladı. ⁷Gelip kendilerine yardım etsinler diye öbür teknedeki ortaklarına işaret ettiler. Onlar gelince her iki tekneyi de tıklım tıklım balıkla doldurdular. Neredeyse tekneler batacağı. ⁸Simon Petros bunu görünce İsa’nın ayaklarına kapandı, “Benden uzak dur, ya Rab!” dedi. “Çünkü ben günahlı biriyim.” ⁹Tuttukları balıkların bolluğuna Petros da, onunla birlikte bulunanların tümü de şaşkınlık içindeydi. İsa Simon’a, “**Korkma**” dedi. “**Bundan böyle insanları tutacaksın.**” ¹¹Tekneleri kıyıya çektiler. Her şeyi bırakıp O’nun ardı sıra gittiler.

İsa Cüzamlıyı Paklıyor 5:12-16 (Matta 8:1-4; Markos 1:40-45)

¹²İsa kasabalardan birindeydi ki, bedeni tepeden tırnağa cüzamla kaplı bir adam geldi; İsa’yı görünce yüzüstü yere kapanıp dileğini açıkladı: “Ya Rab, istersen beni pak kılabilirsin!” ¹³İsa elini uzatıp ona dokundu, “**İstiyorum, pak kılınasın**” dedi. O anda cüzam adamdan gitti. ¹⁴İsa bunu kimseye anlatmamasını buyurarak, “**Ama git, kendini rahibe göster**” dedi. “**Pak kılındığına ilişkin onlara tanıklıkta bulunmak için Musa’nın buyurduğu sunuyu sun.**” ¹⁵Yine de, İsa’ya ilişkin haber hızla yayılıyordu. O’nu dinlemek, hastalıklarından kurtulup sağlığa kavuşmak amacıyla büyük halk kitleleri toplanıyordu. ¹⁶İsa ise irak yerlere çekilip dua ediyordu.

İsa Günahları Bağışlıyor, İnmeliyi İyi Ediyor 5:17-26 (Matta 9:1-8; Markos 2:1-12)

¹⁷Günlerden bir gün İsa öğretirken bazı Ferisiler’le hukuk doktorları orada oturmaktaydı. Bunlar Galile’nin her kasabasından, Yahudiye’den, Yeruslaim’den kalkıp gelmişlerdi. Rab’bin iyileştirme gücü İsa’daydı. ¹⁸Derken adamlar yatakta bir inmeli getirdiler. Amaçları onu içeri sokup İsa’nın önüne koymaktı. ¹⁹Ama kalabalıktan ötürü onu içeriye sokacak bir köşe bulamadılar. Evin damına çıkıp kiremitler arasından adamı yatağıyla birlikte tam İsa’nın önüne sarkıttılar. ²⁰İsa onların imanını görünce inmeliye, “**Ey adam günahların sana bağışlandı**” dedi.

²¹Dinsel yorumcularla Ferisiler, “Sövgü sözleri söyleyen bu adam da kim?” diye tartışıyorlardı. “Tanrı’dan başka kim günahları bağışlayabilir?”

²²İsa onların neye kafa yorduklarını bildiğinden, “**Niçin içinizden kafa patlatıyorsunuz?**” dedi. ²³“**Hangisi daha kolaydır, ‘Günahların sana bağışlandı’ demek mi, yoksa, ‘Kalk yürü’ demek mi?**” ²⁴“**Öyleyse, İnsanoğlu’nun^b yeryüzünde günahları bağışlamaya yetkili olduğunu bilmeniz gerekir..**” Ardından İsa inmeliye döndü: “**Sana diyorum kalk, yatağını kaldır ve evine git.**”

²⁵Adam hemen onların gözü önünde ayağa kalktı, yattığı yatağı kaldırdı, Tanrı’yı yücelterek evine gitti. ²⁶Hepsi de şaşkına döndü Tanrı’yı yüceltti; korkuyla dolup, “Bugün hiç duyulmadık şeyler gördük” dediler.

^a **Epistatis.** Bu söz yalnız Luka tarafından kullanılıyor. (Bu yerde ve 8:24,45; 9:33,49; 17:13). **Yetkili yönetmen** en doğru çeviridir.

5:14 Levililer 13:49; 14:2-32

^b bkz. Matta 8:20

İsa Levi'yi Çağırıyor 5:27-32 (Matta 9:9-13; Markos 2:13-17)

²⁷Bu olayın ardından İsa oradan ayrıldı. Gümrük vergisi toplayan Levi adında birini gümrük yerinde otururken gördü. Ona, "Ardım sıra gel" dedi. ²⁸O da her şeyi bırakıp kalktı, İsa'nın ardı sıra gitti.

²⁹Levi evinde O'na parlak bir şölen düzenledi. Gümrük vergisi toplayanlarla başka insanlardan oluşan büyük bir topluluk onlarla birlikte sofrada oturuyordu. ³⁰Ferisiler'le onların dinsel yorumcuları İsa'nın öğrencilerine söylenmeye koyuldu: "Niçin gümrük vergisi toplayanlarla ve günahlılarla birlikte yiyip içiyorsunuz?" ³¹İsa, "Sağlıklılara değil, hastalara doktor gerekir" diye yanıtladı. ³²"Ben doğru kişileri değil, günahlıları günahattan dönmeye çağırarak için geldim."

Oruç Sorunu Aydınlatılıyor 5:33-39 (Matta 9:14-17; Markos 2:18-22)

³³İsa'ya karşı mırıldandılar: "Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutuyor, dua ediyorlar. Ferisiler'in öğrencileri de öyle. Ama senin öğrencilerin yiyip içiyor." ³⁴İsa onları yanıtladı: "Güvey kendileriyle birlikteyken, yakınlarına oruç tutturabilir misiniz?" ³⁵Ama güveyin onlardan alınacağı günler gelecek; işte o zaman, o günler oruç tutacaklar."

³⁶İsa onlara simgesel bir öykü anlattı: "Kuşkusuz, hiç kimse yeni bir giysiden bir parça koparıp eski giysiye yamamaz. Çünkü böyle yaparsa, hem yeni giysiyi yırtmış olur, hem de yeni giysiden kesilen parça eskisinde yakışık almaz. ³⁷Ne de yeni şarabı eski tulumlara koyarlar. Çünkü koyarlarsa yeni şarap tulumları parçalar. Hem şarap dökülür, hem de tulumlar parçalanır. ³⁸Hayır, yeni şarap yeni tulumlara koyulmalı. ³⁹Eskisini içen hiç kimse yeniyi aramaz. Kuşkusuz, 'Eskisi yeğdir' der."

Tanrısal Saygı mı, Töresel Alışkı mı? 6:1-5 (Matta 12:1-8; Markos 2:23-28)

6 İsa bir Şabat günü buğday tarlalarından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıp avuçları içinde ovalıyor, sonra da yiyordu. ²Ferisiler'den bazıları, "Şabat günü yasal olmayanı neden yapıyorsunuz?" diye sordu. ³İsa, "Davut'un ve yanındakilerin acıkınca ne yaptıklarını hiç okumadınız mı?" dedi. ⁴"Nasıl Tanrı Evi'ne girip kutsal sunu ekmeklerini aldığını, yediğini, üstelik yanındakilere de verdiğini. Oysa o ekmekten yemek salt rahiplerin yetkisi değil miydi?" ⁵Sonra onlara, "İnsanoğlu Şabat gününün Rab'bidir" diye konuştu.

İsa'nın Saptadığı ve Duyurduğu Kural 6:6-11 (Matta 12:9-14; Markos 3:1-6)

⁶Başka bir Şabat günü İsa sinagoga girip öğretmeye başladı. Orada sağ eli kupkuru kesilmiş bir adam vardı. ⁷Dinsel yorumcularla Ferisiler, İsa'yı suçlu çıkarmak amacıyla, Şabat günü hastayı sağlığa kavuşturup kavuşturmayacağını görmek için tüm dikkatlerini O'na çevirdi. ⁸Ne var ki, İsa onların neler düşünüp taşındıklarını biliyordu. Eli kupkuru kesilmiş adama, "Ayağa kalk ve öne gel" dedi. O da kalkıp orta

yerde durdu. ⁹İsa durumu izleyenlere, “**Sorarım size**” dedi, “**Şabat günü iyilik yapmak mı, yoksa kötülük yapmak mı yasaldır? Can kurtarmak mı, yoksa yok etmek mi?**”
¹⁰Hepsini yukarıdan aşağıya süzdükten sonra adama, “**Elini uzat!**” dedi. Adam buyrulunu yaptı ve eli sapasağlam oldu. ¹¹Ama onlar büsbütün sinirlendi. İsa’ya ne yapacaklarını kararlaştırmak için aralarında danışmaya koyuldular.

On İki Öğrencinin Seçilmesi 6:12-16 (Matta 10:1-4; Markos 3:13-19)

¹²İsa o günlerde dua etmek için dağa çıktı. Tüm geceyi Tanrı’ya dua ederek geçirdi. ¹³Gün ağarınca öğrencilerini yanına çağırdı, içlerinden on ikisini seçti. Onları Haberciler^a diye adlandırdı: ¹⁴Petros adını verdiği Simon’la kardeşi Andreas, Yakup’la Yuhanna, Filippus’la Bartolomeos, ¹⁵Matta ile Tomas, Alfeos’un oğlu Yakup, Partizan^b diye tanınan Simon, ¹⁶Yakup’un oğlu Yahuda ve ihanet eden Yahuda İşkariyot.

İsa Öğretiyor, Hastaları İyileştiriyor 6:17-19 (Matta 4:23-25; Markos 3:7-12)

¹⁷İsa, Haberciler’le birlikte dağdan inip düzlüğe geldi. Öğrencilerinden oluşan büyük bir kalabalıkla tüm Yahudiye, Yeruslaim ve deniz kıyısında Sur ile Sayda’dan kopup gelen büyük bir halk topluluğu çevresini sardı. ¹⁸O’nu dinlemek, hastalıklarından kurtulup iyi edilmek için gelmişlerdi. Kötü ruhlar yüzünden tedirgin olanlar da sağlığa kavuşuyordu. ¹⁹Tüm topluluk O’na dokunmaya çalışıyordu. Çünkü kendisinden güç çıkıyor ve herkesi iyi ediyordu.

Mutluluk ve Düşkünlük 6:20-26 (Matta 5:1-12)

²⁰İsa gözlerini öğrencilerine kaldırarak,
“**Ne mutlu siz yoksullara!**” dedi. “**Çünkü Tanrı’nın hükümraniği sizindir.**”
²¹**Ne mutlu şu anda açlık çeken sizlere! Çünkü doyurulacaksınız.**
Ne mutlu şu anda ağlayan sizlere! Çünkü güleceksiniz.
²²**İnsanların size güttükleri, sizi aralarından attıkları, aşağıladıkları, İnsanoğlu’na bağlılığınız yüzünden adınızı kötü diye lekeledikleri zaman ne mutlu size!**
²³**O gün sevinçle dolun, sıçrayıp coşun; çünkü gökte karşılığınız çoktur.**
Onların ataları da peygamberlere aynısını yaptı.
²⁴**Ama vay size zenginler! Çünkü avuntunuzu buldunuz.**
²⁵**Vay sizlere, şu anda doyurulanlar! Çünkü aç kalacaksınız.**
Vay sizlere, şu anda gülenler! Çünkü yas tutup ağlayacaksınız.
²⁶**Herkes sizin için övücü sözler söylediği zaman vay size!**
Çünkü onların ataları yalancı peygamberlere de aynı tutumla davrandı.”

^a bkz. Matta 5:1

^b bkz. Matta 10:4

Düşmanlarınızı Sevin 6:27-36 (Matta 5:38-48; 7:12a)

²⁷“Ama siz dinleyenlere söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, size kin besleyenlere iyilik edin. ²⁸Sizi lanetleyenlere kutluluk dileyin. Size kötülük edenler yararına dua edin. ²⁹Bir yanağına vurana öbürünü de çevir ve üst giysini alanın gömleğini de almasına direnme. ³⁰Senden bir dilekte bulunana ver ve malını alandan onu geri isteme. ³¹İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. ³²Salt sizi sevenleri severseniz ne yararınız olur? Çünkü günahlı kişiler bile kendilerini sevenleri sever. ³³Salt size iyilik edenlere iyilik ederseniz ne yararınız olur? Günahlılar da aynı şeyi yapıyor. ³⁴Salt geri alacağınızı umduğunuz kişilere ödünç verirsiniz ne yararınız olur? Günahlılar da geri almayı umarak günahlılara ödünç verir.

³⁵“Ama siz düşmanlarınızı sevin; iyilik edin, hiçbir şey beklemeden ödünç verin. Karşılığınız çok olacak ve sizlere Yüce Olan'ın çocukları denecek. Çünkü O iyilik bilmezlere de kötülere de iyi yüreklidir. ³⁶Babanız sevecen olduğu gibi siz de sevecen olacaksınız.”

Başkasını Yargılarken 6:37-42 (Matta 7:1-5)

³⁷“Yargılamayın ki yargılanmayasınız. Suçlamayın ki suçlanmayasınız. Bağışlayın, size de bağışlanacaktır. ³⁸Verin, size de verilecektir. Taşkın ölçüde; bastırılmış silkelenmiş, tepeleme dolup taşmış olarak kucağınıza boşaltacaklar. Çünkü hangi ölçüyle ölçerseniz aynı ölçü sizlere de uygulanacak.”

³⁹İsa onlara bir simge anlattı: “Kör körü yöneltebilir mi? İki bir arada çukura yuvarlanmaz mı? ⁴⁰Öğrenci öğretmeninden üstün değildir. Ama iyi hazırlanan herkes öğretmeni gibi olur. ⁴¹Neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği görmezlikten gelirsin? ⁴²Ya da kendi gözündeki merteği görmeden kardeşine nasıl, ‘Kardeş, bırak gözündeki çöpü çıkarayım’ dersin? Ey ikiyüzlü! Önce kendi gözünden merteği çıkar, o vakit kardeşinin gözünden çöpü çıkarmak için açık seçik görürsün.”

Ağaç ve Ürünü 6:43-45 (Matta 7:16-20; 12:33-35)

⁴³“İyi ağaç çürük ürün yetiştiremediği gibi, çürük ağaç da iyi ürün yetiştiremez. ⁴⁴Çünkü her ağaç ürünüyle tanınır. Dikenlerden incir toplamazlar, ne de böğürtlen çalısından bağ bozarlar. ⁴⁵İyi insan yüreğindeki iyi gömüden iyi olanı çıkarır. Kötü insan da içindeki kötülükten kötü olanı çıkarır. Çünkü ağız yüreğinin doluluğundan söyler.”

Evini Bilgece Kuran Anlayışlı Kişi 6:46-49 (Matta 7:21,24-27)

⁴⁶“Niçin bana ‘Ya Rab, ya Rab’ diyorsunuz da, söylediklerimi uygulamıyorsunuz? ⁴⁷Bana gelen, sözlerimi işitip uygulayan kişinin kime benzediğini söyleyeyim size: ⁴⁸Konut kuran bir adama benzer o. Kazdı, derine indi ve temeli kaya üstüne oturttu. Sel gelince kabaran sular konuta saldırdı ama onu sarsamadı. Çünkü

özenle kurulmuştu o. ⁴⁹Öte yandan, işitip de uygulamayan kişi toprak üstüne temelsiz konut kuran adama benzer. Kabaran sular ona saldırınca hemen yıkıldı. O evin çöküşü korkunç oldu.”

İsa Uşağı Sağlığa Kavuşturuyor 7:1-10 (Matta 8:5-13)

7 İsa, halkın kulağı kırışte dinlediği sözlerini sonuçlayınca, Kafarnahum'a gitti. ²Bir yüzbaşının uşağı ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. Uşağın yüzbaşıya hatırı sayılır değeri vardı. ³Yüzbaşı İsa'dan söz edildiğini duymuştu. O'na Yahudiler'in ileri gelenlerini göndererek varsın uşağın iyi etsin diye dilekte bulundu. ⁴Onlar da gelip İsa'ya içtenlikle yakardılar. “O senin bu iyiliği yapmana yaraşır biridir” dediler. ⁵“Çünkü ulusumuzu sever, sinagogumuzu kuran da odur.”

⁶İsa onlarla birlikte yola koyuldu. Evin yakınına vardığında, yüzbaşı arkadaşlarını gönderip O'na, “Ya Rab” dedi. “Kendini yorma. Çünkü çatımın altına girmene bile değmem. ⁷Bu nedenle, sana yaklaşmayı kendime yakıştıramadım. Ama bir söz söyle uşağım iyi olsun. ⁸Çünkü ben de buyruk altında bulunan bir adamım. Buyruğumda askerler var. Birine git derim gider; öbürüne gel derim gelir. Uşağıma, şu işi gör derim görür.” ⁹İsa bunu duyunca şaştı. Ardı sıra gelen topluluğa dönüp, “**Size belirtirim**” dedi, “**İsrail'de bile böylesi imana rastlamadım.**” ¹⁰Gönderilenler eve döndüklerinde uşağı sapasağlam buldular.

İsa Bir Dulun Oğlunu Diriltiyor 7:11-17

¹¹İsa bundan sonra Nain denen kente gitti. Öğrencileriyle büyük bir topluluk da kendisine yoldaşlık ediyordu. ¹²Kentin kapısına yaklaştıklarında bir cenaze alayı gördüler. Dul bir annenin tek oğlu ölmüştü. Büyük bir topluluk kadınla birlikte gidiyordu. ¹³Rab kadını görünce ona acı duyarak, “**Ağlama**” dedi. ¹⁴Yaklaşp tabuta dokundu. Taşıyanlar duruverdi. İsa, “**Delikanlı sana söylüyorum, kalk!**” dedi. ¹⁵Ölü kalkıp oturdu, konuşmaya başladı. İsa genci annesine verdi. ¹⁶Herkesi korku tuttu. Tanrı'ya şükrederek, “Aramızdan yüce bir peygamber yükseldi” diyorlardı. “Tanrı, halkının yardımına koştu.” ¹⁷İsa'ya ilişkin bu söz tüm Yahudiye'ye ve çevresine yayıldı.

Yahya'nın Gönderdiği Ulaklar 7:18-35 (Matta 11:2-19)

¹⁸Yahya'nın öğrencileri bütün bu olaylara ilişkin ona bilgi ilettiler. Yahya da öğrencilerinden ikisini çağırıp ¹⁹Rab'bin yanına göndererek, “Gelecek olan sen misin, yoksa başka birini mi gözlemeliyiz?” diye sordu. ²⁰Adamlar varıp İsa'ya sordular: “Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. ‘Gelecek olan sen misin, yoksa başka birini mi gözlemeliyiz?’ diye soruyor.”

²¹İsa o saatte birçok kişiyi hastalıktan, sakatlıktan, kötü ruhlardan kurtarıp sağlığa kavuşturdu ve çok sayıda görmeze görüm bağısladı. ²²Sonra ulaklara, “**Gidin, gördüklerinizi işittiklerinizi Yahya'ya bildirin**” dedi. “**Görmezler görüyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar paklanıyor, sağırlar işitiyor, ölüler diriliyor, yoksullar Sevinç Getirici Haber'i duyuyor.**” ²³Benimle ilgili konularda kösteklenmeyen mutludur.”

²⁴Yahya'dan gelen ulaklar gidince İsa, topluluğa Yahya ile ilgili açıklama yaptı: "Çöle ne görmeye çıktınız? Rüzgârın etkisiyle sallanan bir kamış mı? ²⁵Yok bu değilse ne görmeye çıktınız? Yumuşak giysilere bürünmüş bir adam mı? Bakın, parlak giysiler kuşanıp göz kamaştırıcı konumda yaşayanlar kral saraylarındadır. ²⁶Öyleyse ne görmeye çıktınız? Bir peygamber mi? Evet size derim ki, peygamberden de üstün olanı gördünüz. ²⁷Kendisi için bildirilendir o:

"İşte önünden habercimi gönderiyorum.

Senin önünde yolunu hazırlayacak.'

²⁸"Size bildiriyorum: Kadınlardan doğanlar arasında Yahya'dan üstünü yoktur. Ama Tanrı hükümrânlığında en küçük olan ondan üstündür."

²⁹Bu sözleri duyunca tüm halk ve gümrük vergisi toplayanlar Tanrı'yu doğruladı. Çünkü Yahya'nın vaftiziyle vaftiz edilmişlerdi. ³⁰Ama Ferisiler'le yasa yorumcuları^a kendileriyle ilgili Tanrı ereğini teperek Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmamışlardı. ³¹İsa konuşmayı sürdürdü: "Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Onlar neye benzer? ³²Çarşı yerinde oturup birbirine bağırgan çocuklara benzerler:

– Biz size kaval çaldık,

Ama siz kalkıp oynamadınız.

– Biz de ağıt çektik,

Ama siz ağlamadınız.

³³"Çünkü Vaftizci Yahya geldi. Ne ekmek yiyor, ne şarap içiyor. 'Onda cin var' diyorsunuz. ³⁴İnsanoğlu geldi; yiyor da içiyor da. 'Bak bak obur, şaraba düşkün biri!' diyorsunuz. 'Gümrük vergisi toplayanların, günahlıların dostu.' ³⁵Ama bilgelik tüm çocuklarınca doğrulandı."

Sevgisiz Dinsellik, Sevgiden Etkilenen Tövbe 7:36-50

³⁶Bir Ferisi, İsa'yı yemeğe çağırdı. İsa Ferisi'nin evine vardı, sofrada yerini aldı. ³⁷O kentte günah içinde yaşayan bir kadın vardı. Ferisi'nin evinde İsa'nın sofrada olduğunu öğrenen kadın, kaymaktaşı bir kapta güzel kokulu yağ taşıyarak yaklaştı. ³⁸Ağlayarak İsa'nın arkasında, hemen ayakları dibinde durdu. Gözyaşlarıyla O'nun ayaklarını ıslattı, ardından da saçlarıyla onları kuruladı. İsa'nın ayaklarını öpüyor, güzel kokulu yağla ovuyordu. ³⁹İsa'yı yemeğe çağıran Ferisi durumu görünce, "Bu adam bir peygamber olsaydı, kendisine dokunan şu kadının kim ve ne tür biri olduğunu bilirdi" diye mırıldandı, "Çünkü günahlıdır o."

⁴⁰İsa, "Simon, sana bir şey diyeceğim" diye yanıtladı onu. O da, "Söyle, Öğretmen" dedi. ⁴¹İsa konuşmayı sürdürdü: "Bir adama iki kişinin borcu vardı. Birinin borcu beş yüz dinardı,^b öbürününkiyse elli dinar. ⁴²Ödeyecek güçleri olmadığından adam her ikisine de borcu bağışladı. Bunlardan hangisi onu daha çok sevecek?"

⁴³Simon, "Sanırım, kendisine daha çok bağışlanan" diye yanıtladı. İsa, "Doğru yargıladın" dedi. ⁴⁴Sonra gözlerini kadına dikerek Simon'a, "Bu kadını görüyor musun?" dedi. "Senin evine geldim, ayaklarım için su getirmedin. Ama o gözyaşlarıyla ayaklarımı ıslattı, saçlarıyla da kuruladı. ⁴⁵Beni öpmedin bile. Ama içeri girdim gireli o, ayaklarımı öpmekten duramıyor. ⁴⁶Başımı yağla ovmadın. Ama o, ayaklarımı güzel kokulu yağla ovdu. ⁴⁷Bu nedenle sana derim ki, gösterdiği aşkın sevgi aşkın günahlarının bağışlandığına kanıttır. Kendisine az bağışlanansa az sever." ⁴⁸Sonra kadına, "Günahların bağışlandı" dedi.

^a bkz. Matta 22:35

^b Bir dinar o dönemin gündeliğiydi.

⁴⁹Sofrada oturanlar, “Kim bu?” diye mırıldandılar, “Günahları bile bağışlıyor.”
⁵⁰İsa kadına, “İmanın seni kurtardı” dedi. “Esenlikle gidesin.”

Kadınların Örnek Bağlılığı 8:1-3

8 Çok geçmeden İsa, kent kasaba dolaşarak sözü yaymaya, Tanrı hükümrânlığına ilişkin Haber’i bildirmeye koyuldu. On İkiler kendisiyle birlikteydi.
²Ayrıca kötü ruhlardan, hastalıklardan kurtulup sağlığa kavuşan bazı kadınlar da orada bulunuyordu: Magdalalı diye bilinen Meryem –ondan yedi cin çıkmıştı–,
³Herodes’in ev yöneticisi Huza’nın eşi Yoanna, Susanna ve daha birçok kadın. Bunlar sahip oldukları tüm olanaklarla onlara^a hizmet sunuyordu.

Ekinci Simgesi 8:4-8

(Matta 13:1-9; Markos 4:1-9)

⁴Büyük topluluklar bir araya geliyor, çeşitli kentlerden O’na akın ediyordu. İsa şu simgesel öyküyü anlattı: ⁵“Bir ekinci tohum ekmeye çıktı. O ekerken tohumların kimi yolun kenarına düştü. Ayaklar altında çiğnendi ve göğün kuşları onu yedi. ⁶Bir başkası kayalığa düştü, filizlenince kuruyup gitti. Çünkü orası ıslak değildi. ⁷Bir başkası dikenlerin arasına düştü, dikenler tohumla birlikte yetişerek onu boğdu. ⁸Bir başkası ise iyi toprağa düştü ve yetişince yüz kat ürün verdi.” İsa bunları söylerken, “İşitecek kulağı olan işitsin” diye yüksek sesle konuştu.

Simgelerden Çıkan Anlam 8:9,10

(Matta 13:10-17; Markos 4:10-12)

⁹İsa’nın öğrencileri, “Bu simgesel öykünün anlamı nedir?” yolunda soru sordular kendisine. ¹⁰İsa, “Tanrı hükümrânlığına ilişkin gizleri bilmek sizlere sağlanmıştır” dedi. “Geri kalanlaraysa simgesel öykülerle anlatılmaktadır. Öyle ki,
“Ardı ardına görürken görmesinler,
Ha bire dinlerken anlamasınlar.”

Ekinci Simgesinin Anlamı 8:11-15

(Matta 13:18-23; Markos 4:13-20)

¹¹“Simgesel öykünün anlamı şudur: Tohum Tanrı Sözü’dür. ¹²Yol kenarındakiler onu işitenlerdir. Ama ardından iblis gelir, sözü yüreklerinden kapıp götürür. İnanıp kurtulmasınlar diye. ¹³Kayalıktakiler, işitince sözü sevinçle benimseyenlerdir. Ancak kökleri olmadığından bir süre için inanırlar ve denenme anında bırakıp giderler. ¹⁴Dikenlere düşene gelince, bunlar sözü işitenlerdir. Ama sağa sola koşarken yaşamın kaygıları, zenginlikleri, zevk u sefaları onları boğar ve ürünler yetkinlik bulmaz. ¹⁵Verimli toprağa ekilenlerse, sözü duyup sağlıklı ve sağduyulu yüreklerinde saklayanlar ve sabırla ürün getirenlerdir.”

^a İsa’yla öğrencilerine.

Şamdanda Yanan Işık 8:16-18

(Matta 5:15, 10:26; Markos 4:21-25; Luka 11:33-34)

¹⁶“Hiç kimse ışık yakıp onu bir kapla gizlemez, ya da yatağın altına koymaz. Tam tersine, içeri girenler görebilsin diye ışığı şamdana koyar. ¹⁷Açıklanmayacak gizli kapaklı bir olgu yoktur. Ne de öğrenilmeyecek ve açığa çıkarılmayacak gözden gizli bir konu vardır. ¹⁸Bu nedenle, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Çünkü kendisinde bulunana daha da çok verilecek, ama bir şeyi olmayandan elinde duruyor sandığı bile ondan alınacaktır.”

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri 8:19-21

(Matta 12:46-50; Markos 3:31-35)

¹⁹Annesiyle kardeşleri O'nun bulunduğu yere geldi. Ama kalabalık yüzünden kendisine yaklaşamadılar. ²⁰“Annenle kardeşlerin dışarıda bekliyor; seni görmek istiyorlar” diye İsa'ya haber iletildi. ²¹İsa, “Annemle kardeşlerim Tanrı Sözü'nü duyup uygulayanlardır” diye yanıtladı.

İsa Fırtınayı Durduruyor 8:22-25

(Matta 8:23-27; Markos 4:35-41)

²²Günlerden bir gün İsa öğrencileriyle birlikte bir tekneye bindi. “Denizin karşı yakasına geçelim” dedi. Açıldılar. ²³Tekne yol alırken İsa uykuya daldı. Hızla esen bir bora denizi sardı. Sular içeri saldırdı. Tehlikeyle burun buruna geldiler. ²⁴Öğrenciler İsa'nın yanına varıp, “Yetkili yönetmen, mahvoluyoruz!” diyerek O'nu uyandırdılar. İsa kalktı, rüzgârı ve kabaran dalgaları payladı. Sular dinginleşti, her yan sütliman oldu. ²⁵İsa, “İmanınız nerede?” dedi. Korkuyla dolup şaşkına döndüler. Birbirlerine, “Bu da kim olsa gerek?” diyorlardı. “Rüzgâra da, dalgalara da buyruk veriyor ve buyruğuna uyuyorlar.”

İsa Yetkiyle Cinleri Kovuyor 8:26-39

(Matta 8:28-34; Markos 5:1-20)

²⁶Gerasiniler bölgesine yelken açtılar. Burası Galile'nin karşı yakasındadır. ²⁷İsa karaya çıkınca, kentten cine tutulmuş bir adam kendisini karşıladı. Uzun süreden beri ne sırtına bir şey giymişti, ne de bir evde oturmuştu. Barınağı mezarlar arasındaydı. ²⁸İsa'yı görünce ortalığı inleyen bir çığlık atarak O'nun önünde yere kapanıp bağırdı: “İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun? Ne olur, bana işkence çekirtme.” ²⁹Çünkü İsa kötü ruhun adamdan çıkması için kesin buyruk vermişti. Cin sık sık onu çarpardı. Zincirlerle bağlanır, prangaya vurulurdu ama yine de bağlarını koparır, cin tarafından çöllere sürüklenirdi.

³⁰İsa ona, “Adın ne?” diye sordu. Cin, “Lejyon^a” dedi. Çünkü adamın bedenine çok sayıda cin girmişti. ³¹Cinler kendilerini dipsiz derinliklere göndermesin diye İsa'ya yalvardı. ³²Oradaki bayırda büyük bir domuz sürüsü otlamaktaydı. Cinler domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardı. O da onlara izin verdi. ³³Cinler adamdan çıkıp domuzların içine girdi. Sürü uçurumdan aşağı denize uçup boğuldu.

³⁴Olaya tanık olan güdücüler çil yavrusu gibi dağıldı, olup bitenleri kentte, kırsal alanlarda anlattılar. ³⁵Herkes olayı görmeye koştı. İsa'nın yanına vardıklarında,

^a bkz. Markos 5:9

bedeninden cinler çıkan adamı giyinmiş akıllanmış, İsa'nın ayakları dibinde oturmakta buldular. Korktular. ³⁶Olaya tanık olanlar, koşup gelenlere cine tutulmanın nasıl kurtulduğunu anlattı. ³⁷Gerasiniler çevresinde oturanların tümü kendilerini bırakıp gitmesi için İsa'ya yalvardı. Çünkü büyük bir korkuya kapılmışlardı. O da tekneye binip geri döndü. ³⁸Bedeninden cinler çıkan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa onu şu sözlerle yerine gönderdi: ³⁹**“Evine dön, Tanrı'nın sana yaptıklarının tümünü açıkla.”** O da gidip İsa'nın kendisine yaptıklarını baştanbaşa tüm kentte yaydı.

İmanla Sağlık Bulan Kadın, Ölümden Diriltilen Kız 8:40-56 (Matta 9:18-26; Markos 5:21-43)

⁴⁰İsa karşı yakaya dönünce topluluk kendisini karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹Sinagog başkanlarından Yairos adında bir adam yaklaştı. İsa'nın ayaklarına kapanarak evine buyurması için O'na yalvardı. ⁴²Çünkü on iki yaşlarındaki kızı –tek evladı– ölmek üzereydi. İsa yürürken topluluk çevresine üşüştü.

⁴³On iki yıldan beri kanaması olan, [tüm yaşam olanaklarını doktorlara dökmeye karşın] kimsenin sağlığa kavuşturamadığı bir kadın ⁴⁴geriden yaklaşıp O'nun giysisinin saçak püskülüne değdi ve o anda kanaması dindi. ⁴⁵İsa, **“Kim dokundu bana?”** diye sordu. Herkes bunu yadsıyınca Petros, “Yetkili yönetmen, topluluk çevreye üşüşüp seni sıkıştırıyor” dedi. ⁴⁶Ama İsa, **“Bana birisi dokundu”** dedi. **“Çünkü varlığımdan güç çıktı.”**

⁴⁷Kadın kendini gizleyemediğini görünce titreyerek O'na geldi. İsa'nın önünde yere kapanıp kendisine neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyi olduğunu tüm halkın önünde anlattı. ⁴⁸İsa ona, **“İmanın seni kurtardı kızım”** dedi. **“Esenlikle gidesin.”**

⁴⁹O daha konuşurken, sinagog başkanının evinden biri geldi. Başkana, “Kızın öldü” dedi, “Artık Öğretmen'i yorma.” ⁵⁰Ama İsa bunu duyunca başkana, **“Korkma”** dedi. **“Yalnız iman et, iyi olacaktır.”**

⁵¹Eve vardığında, Petros, Yuhanna, Yakup ve çocuğun babasıyla annesinden başka hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeriye girmesine izin vermedi. ⁵²Herkes ağlıyor, kız için dövünüyordu. İsa, **“Ağlamayın”** dedi. **“Çünkü o ölmedi, uyuyor.”** ⁵³O'na alaylı alaylı güldüler. Çünkü kızın öldüğünü biliyorlardı. ⁵⁴Ama İsa kızı elinden tutarak yüksek sesle buyruk verdi: **“Ayağa kalk, ey küçük kız!”** ⁵⁵Ruhu geri gelince kızcağız bir anda ayağa kalktı. İsa ona yiyecek verilmesini buyurdu. ⁵⁶Annesi babası şaşkına döndü. İsa olaydan hiç kimseye söz etmemeleri için onları öğütledi.

On İkiler Göreve Gönderiliyor 9:1-6 (Matta 10:5-15; Markos 6:6b-13)

9 İsa, On İkiler'i bir araya çağırıp bütün cinlere ve hastalıklara karşı onlara sağlığa kavuşturma gücünü ve yetkisini verdi. ²Onları Tanrı hükümrانlığıyla ilgili sözü yaymaya ve [hastaları] iyi etmeye gönderdi. ³**“Yolculuk için hiçbir şey almayın”** dedi. **“Ne sopa, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de iki kat giysi taşıyın.”** ⁴**“Hangi eve girerseniz ayrılincaya dek orada kalın.”** ⁵**“Her nerede sizleri kabul etmezlerse, o kentten ayrılırken kendilerine karşı uyarı niteliğinde ayaklarınızın altındaki tozu silkin.”** ⁶Öğrenciler yola çıktı. Her yerde Sevinç Getirici Haber'i yayarak, hastaları sağlığa kavuşturarak kasaba kasaba dolaşmaya koyuldular.

Herodes'in Şaşkınlığı 9:7-9 (Matta 14:1-12; Markos 6:14-29)

⁷Ülkenin dörtte birini^a yöneten Herodes yapılan eylemlerin tümünü duydu. Bazı çevrelerde dolaşan, "Yahya ölüler arasından dirildi" söylentisi karşısında şaşkınlığa düştü^b. ⁸Kimisi, "İlyas görüldü" diyordu. Kimisi de, "Eski çağların bir peygamberi yeniden yaşama döndü" yolunda konuşuyordu. ⁹Herodes, "Yahya'nın başını ben kestirdim" dedi. "Ama kendisine ilişkin bunca söz duyduğum bu kişi de kim?" Bu nedenle İsa'yı görmek istedi.

İsa Beş Bin Kişiyi Dozuruyor 9:10-17 (Matta 14:13-21; Markos 6:30-44; Yuhanna 6:1-14)

¹⁰Haberciler geri gelince, yaptıkları işleri İsa'ya anlattılar. İsa onları da yanına alarak Beytsayda denen kente çekildi. ¹¹Topluluk bunu öğrenince O'nu izledi. O da onları canı gönülden karşıladı ve kendileriyle Tanrı hükümlerine ilişkin konuştu, sağlığa gereksinim duyanları iyileştirdi. ¹²Gün kararmaya yüz tutunca On İnkiler kendisine yaklaşp, "Topluluğu sal" dediler. "Çevredeki kasabalara çiftliklere gitsinler; kalınacak yer ve yiyecek bulsunlar. Çünkü burada ıssız bir yerdeyiz."

¹³İsa öğrencilere, "Siz onlara yiyecek verin" dedi. Onlar, "Yanımızda beş ekmekle iki balıktan başka bir şey yok ki" dediler. "Yoksa gidip şu halkın tümü için yiyecek mi satın alalım?" ¹⁴Orada beş bin kadar erkek vardı. İsa öğrencilerine, "Yaklaşık ellışer kişilik kümeler oluşturup onları yere oturtun" dedi.

¹⁵Öğrenciler buyruğa uyup herkesi yere oturtular. ¹⁶İsa beş ekmekle iki balığı eline aldı. Gözlerini göğe kaldırıp onları kutsadı. Topluluğun önüne koysunlar diye parçalayıp öğrencilere verdi. ¹⁷Herkes doyasıya yedi. Artakalan parçalardan on iki küfe dolusu topladılar.

Petros'un İsa'ya İlişkin Bildirisi 9:18-21 (Matta 16:13-20; Markos 8:27-30)

¹⁸İsa yalnız başına dua ediyordu. Öğrencileri yakınındaydı. Onlara sordu: "İnsanlar benim kim olduğumu söylüyor?" ¹⁹Öğrenciler, "Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimisi de eski çağların bir peygamberi yeniden yaşama döndü diyor" yolunda yanıtladı. ²⁰İsa sordu: "Ya siz ne dersiniz? Sizce ben kimim?" Petros, "Tanrı'nın Mesih'i'sin" dedi. ²¹İsa bunu kimseye söylememelerini kesinlikle öğütledi.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Açıklıyor 9:22-27 (Matta 16:21-28; Markos 8:31-9:1)

²²İsa, "İnsanoğlu'nun yoğun işkence çekmesi, İhtiyarlar, başrahipler, dinsel yorumcularca yadsınması, öldürölmesi ve üçüncü gün dirilmesi gereklidir" dedi. ²³Sonra hepsine, "Ardım sıra gelmek isteyen kendini yadsısın, her gün haçını taşıyarak^c ardım sıra gelsin" dedi. ²⁴"Çünkü canını kurtarmak isteyen onu yitirecektir. Ama bana bağlılık nedeniyle her kim canını yitirirse, onu kurtaracaktır^d. ²⁵İnsan tüm dünyayı kazanıp da öz varlığını yitirir veya zarara uğratırsa ne yararı olur? ²⁶Her kim

^a Galile ile Perea

^b bkz. Matta 14:1-5

^c bkz. 14:17; Matta 10:38; 16:24

^d bkz. 21:19; Matta 10:39; 16:25

bana ve benim sözlerime bağlılığı yüzünden utanç duyarsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babası'nın ve kutsal meleklerin yüceliğinde geldiğinde o kişi yüzünden utanç duyacaktır. ²⁷Doğrusu size derim ki, burada duranlar arasında, Tanrı hükümrانlığını görmeden önce ölümü tatmayacak bireyler vardır^a.”

İsa'nın Görünüşü Değişiyor 9:28-36

(Matta 17:1-8; Markos 9:2-13)

²⁸Bu sözlerin açıklanmasından yaklaşık sekiz gün sonra İsa Petros'u, Yuhanna'yı ve Yakup'u yanına aldı, dua etmek için dağa çıktı. ²⁹O dua ederken yüzünün görünüşü değişti, üstündeki giysi gözleri kamaştırırcasına parladı. ³⁰İşte iki kişi O'nunla konuşuyordu. Bunlar Musa'yla İlyas'tı. ³¹Yücelik içinde beliren bu iki kişi İsa'nın Yeruşalim'de gerçekleşecek ölümünü görüşüyordu. ³²Ne var ki, Petros'un ve yanındakilerin gözünden uyku akıyordu. Uyandıkları anda İsa'nın yüceliğine tanık oldular ve O'nunla bir arada duran iki adamı gördüler. ³³İki adam İsa'nın yanından ayrılırken, Petros O'na, “yetkili yönetmen” dedi. “Burada bulunmamız ne iyi! Üç çadır kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.” Ne dediğini kendisi de bilmiyordu. ³⁴O daha konuşmaktayken bir bulut indi ve onlara gölge saldı. Bulutun içinde kalınca korktular. ³⁵Buluttan gelen bir ses şöyle diyordu:

“Seçilmiş olan Oğlum budur, O'nu dinleyin.”

³⁶Ses geldiğinde yalnız İsa vardı ortada. Öğrenciler ağızlarını açmadı. Gördüklerini o günlerde hiç kimseye anlatmadılar.

İsa Cine Tutulmuş Çocuğu İyi Ediyor 9:37-43a

(Matta 17:14-18; Markos 9:14-27)

³⁷Ertesi gün dağdan indiklerinde büyük bir topluluk kendisini karşıladı. ³⁸Topluluktan bir adam seslendi: “Öğretmen sana yalvarırım, oğlumu gör. Benim tek çocuğumdur o. ³⁹Bir ruh tutuyor onu, birdenbire çığlık atıyor, ağzını köpürterek çocuğu sarsıyor. Bedeninde yaralar bereler bıraktıktan sonra güçbela ayrılıyor. ⁴⁰Onu çıkarmaları için öğrencilerine dilekte bulundum, ama başaramadılar.” ⁴¹İsa, “**Ey imansız ve sapmış kuşak!**” dedi. “**Daha ne kadar sizlerle kalacağım? Ne zamana dek sizlere katlanacağım? Oğlunu buraya getir.**” ⁴²Oğlan gelirken cin onu yere atarak sarstı. İsa kötü ruhu payladı. Çocuğu iyi edip babasına verdi. ⁴³Tanrı'nın yüceliği karşısında herkesin aklı durdu.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Yeniden Açıklıyor 9:43b-45

(Matta 17:22,23; Markos 9:30-32)

Yaptığı işlerin tümüne herkes şaşarken İsa öğrencilerine, ⁴⁴“**Bu sözleri aklınızdan çıkarmayın**” dedi. “**İnsanoğlu insanların eline verilecek.**” ⁴⁵Ama onlar bu tanımı kavrayamadı. Çünkü, onu algılayamamışlar diye kendilerine üstü kapalı kalıyordu. Üstelik, bu açıklamaya ilişkin soru sormaktan da çekiniyorlardı.

^a bkz. Matta 16:28

En Üstün Olan Kimdir? 9:46-48 (Matta 18:1-5; Markos 9:33-37)

⁴⁶İçlerinden kimin en üstün olduğu konusunda öğrenciler arasında bir tartışma çıktı. ⁴⁷İsa onların yüreğindeki düşüncüyü bildiğinden, bir çocuğu elinden tutup yanında durdurdu. ⁴⁸Sonra öğrencilere, “Her kim bu çocuğu benim adıma kabul ederse beni kabul eder ve her kim beni kabul ederse beni göndereni kabul eder” dedi. “Aranızda en küçük sayılan gerçekte büyük olandır.”

Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır 9:49,50 (Markos 9:38-40)

⁴⁹Yuhanna, “yetkili yönetmen” dedi. “Bir adama rastladık; adınla cinleri çıkarıyordu. Onu engelledik. Çünkü bizimle gelmiyor.” ⁵⁰İsa, “Ona engel olmayın” dedi. “Çünkü size karşı olmayan sizden yanadır.”

YERUŞALİM'E DOĞRU

Samiriyeliler İsa'yı Geri Çeviriyor 9:51-56

⁵¹Göğe alınacağı gün yaklaşınca İsa, Yeruslaim'e gitmeye kesin karar vererek oraya yöneldi. ⁵²Kendisinden önce ulaklar gönderdi. Onlar da İsa için hazırlık yapmak üzere yola koyulup bir Samiriyeli kasabasına girdiler. ⁵³Ama Samiriyeliler* O'nu kabul etmedi. Çünkü Yeruslaim'e yönelmişti. ⁵⁴Öğrencilerden Yakup'la Yuhanna bunu görünce, “Ya Rab” dediler. “İster misin buyuralım, gökten ateş insin ve onları yakınsın?^a” ⁵⁵İsa dönüp onları kınadı.^b ⁵⁶Oradan başka bir kasabaya gittiler.

Göksel Çağrının Taşdığı Öncelik 9:57-62 (Matta 8:19-22)

⁵⁷Yolda ilerlerlerken biri İsa'ya, “Nereye gidersen ardın sıra geleceğim” dedi. ⁵⁸İsa onu yanıtladı: “Tilkilerin ineri, gökyüzünde uçan kuşların da yuvaları var. Ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yoktur.” ⁵⁹Başka birine, “Ardım sıra gel” dedi. O da, “Bana izin ver, önce gidip babamı gömeyim” diye karşılık verdi. ⁶⁰İsa, “Bırak ölüleri, kendi ölülerini gömsünler” dedi. “Sana gelince git, Tanrı hükümranlığını duyur.” ⁶¹Yine başka biri, “Ya Rab” dedi. “Ardın sıra geleceğim. Ama önce bana izin ver evimdekilerle vedalaşayım.”

⁶²İsa onu yanıtladı: “Elini sabana koyup da geriye bakan, Tanrı hükümranlığına yaraşık olamaz.”

^a “Tıpkı İlyas peygamberin yaptığı gibi.”

^b Kendilerine, “Siz nasıl bir ruha bağlı olduğunuzu bilmiyorsunuz!” dedi. **56** “Çünkü İnsanoğlu insanların canını yok etmeye değil, tam tersine kurtarmaya geldi.”

9:54 II.Krallar 1:10,12

İsa Yetmiş Kişiyi Hizmete Gönderiyor 10:1-12 (Matta 9:37)

10 Bundan sonra Rab ayrıca yetmiş kişi atadı. Onları gideceği her kente ve bölgeye ikişer ikişer, kendi önünden gönderdi. ²Onlara, “Biçilecek ürün bol ama işçi az” dedi. “Onun için ürünlerin Rab’bine dua edin, ürününün biçilmesi için işçi göndersin. ³Gidin. İşte sizleri kuzular gibi kurtların arasına gönderiyorum. ⁴Yanınıza ne para kesesi, ne torba, ne pabuç alın. Yolda giderken kimseyle selamlaşmayın. ⁵Hangi eve giderseniz ilkin, ‘Bu eve esenlik olsun’ deyin. ⁶Eğer orada barışsever biri varsa, sizdeki barış onun üstüne gelecektir. Yoksa, geri dönüp sizin üstünüzde kalacaktır. ⁷Aynı evde kalın, her ne sunarlarsa yiyin için. Çünkü emekçiye karşılığı yaraşır. Bir evden öbürüne gidip gelmeyin. ⁸Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, önünüze koyulanı yiyin. ⁹Oradaki hastaları sağlığa kavuşturun; kendilerine, ‘Tanrı hükümrânlığı size yaklaştı’ deyin. ¹⁰Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkıp bildirin: ¹¹‘Kentinizden ayaklarımızda kalan tozu bile size geri atıyoruz. Yalnız şunu bilin ki, Tanrı hükümrânlığı yaklaştı.’ ¹²Size derim ki, O Gün Sodom’un durumu bile bu kentin konumundan daha elverişli olacaktır^a.”

Sunuyu Geri Tepen Kentler 10:13-16 (Matta 11:20-24)

¹³“Vay sana, ey Horazin! Vay sana, ey Beytsayda! Çünkü sizlerde yapılan güçlü işler Sur’da ve Sayda’da yapılmış olsaydı, çoktan çul kuşanıp külden oturarak günahlarından dönerlerdi. ¹⁴Ama yargı gününde Sur’un ve Sayda’nın durumu sizinkinden daha elverişli olacak. ¹⁵Ya sen, ey Kafarnahum! ‘Göğe dek mi yükseltileceksin? Hayır, ölümler ülkesine^b indirileceksin.’ ¹⁶Sizleri dinleyen beni dinler, sizleri geri çeviren beni geri çevirir. Her kim beni geri çevirse, beni göndereni geri çevirir.”

Hizmete Gönderilen Yetmiş Kişinin Dönüşü 10:17-20

¹⁷Yetmiş kişi sevinç içinde geri geldi. “Ya Rab” dediler. “Adınla cinler bile bize bağımlı oluyor.” ¹⁸İsa onları yanıtladı: “Şeytanın şimşek gibi gökten düştüğünü gördüm. ¹⁹Gerçekten size yılanları, akrepleri ve bunun yanı sıra düşmanın tüm gücünü ezmeye yetki verdim. Hiçbir etken size zarar vermeyecektir. ²⁰Kaldı ki, ruhların size bağımlı olmasına sevinmeyin. Asıl, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin.”

Sevinç Sesi Yükseliyor 10:21-24 (Matta 11:25-27; 13:16,17)

²¹O anda İsa, Kutsal Ruh’ta sevinç duyarak, “Şükürler sana ey Baba!” dedi. “Gögün ve yerin Rabbi. Çünkü bunları bilginlerden ve akıllılardan gizledin, ağzı süt kokuşanlara açıkladın. Evet Baba, çünkü senin katında hoşnutluk veren uygulama buydu. ²²Her şey bana Babam tarafından verildi. Oğul’un kim olduğunu Baba’dan

^a bkz. Matta 11:24

^b bkz. Matta 11:23

başka kimse bilmez. Baba'nın kim olduğunu da Oğul'dan başkası bilmez. Bir de, Oğul'un Baba'yı açıklamak istediği kişi Baba'yı bilir.”

²³Sonra öğrencilerine dönerek özellikle onlara, “Gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu!” dedi. ²⁴“Size derim ki, nice peygamber ve kral gördüklerinizi görmek istedi ama göremedi; duyduklarınızı duymak istediler ama duyamadılar.”

İyi Samiriyeli Simgesi 10:25-37

²⁵Yasa yorumcularından^a biri ayağa kalktı, İsa'yı deneyerek, “Öğretmen” dedi. “Sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?” ²⁶İsa, “**Ruhsal yasa da ne yazılmıştır?**” diye sordu. “**Sen nasıl yorumluyorsun?**” ²⁷O da yanıtladı:

“Tanrın Rab’bi tüm yüreğinle, tüm canınla, tüm gücünle ve tüm anlayışınla seveceksin. İnsan kardeşini de kendin gibi seveceksin.”

²⁸İsa, “**Doğru yanıtladın**” dedi. “**Bunu uygula, yaşayacaksın.**” ²⁹Ama yasa yorumcusu kendisini doğru kılmayı kovalayarak İsa'ya sordu: “İnsan kardeşim de kim oluyor?”

³⁰İsa soruyu ele alarak, “**Bir adam Yeruşalim'den Yeriha'ya iniyordu**” dedi. “**Haydutların eline düştü. Adamı soyup dövdüler, yarı ölü bırakıp gittiler.** ³¹Bir raslantı sonucu o yoldan bir rahip geçiyordu. Yerde yatan adamı görünce öbür yandan sıvışıp gitti. ³²Bunun gibi, bir Levili* geldi oraya. O da elem çeken adamı görünce öbür yandan sıvışıp gitti. ³³Derken yolculuk eden bir Samiriyeli, yardıma gereği olanın yattığı yere geldi. Onu görünce acıdı.*

³⁴“**Adama yaklaştı, yağ ve şarap dökerek yaralarını sardı. Onu merkebine bindirdi, bir konuk evine götürdü ve gerekli ilgiyi gösterdi.** ³⁵Ertesi gün iki dinar çıkardı, konuk evi sahibine sundu. ‘Bu insan kardeşle ilgilen’ dedi. ‘Daha ne harcarsan geri geldiğimde sana ödeyeceğim.’”

³⁶Sonra İsa sordu: “**Sence bu üç kişiden hangisi haydutların eline düşen adama yakınlık gösterdi?**” ³⁷Yasa yorumcusu, “**Ona acıyan**” diye yanıtladı. İsa, “**Git, sen de onun yaptığı gibi yap**” dedi.

Marta'yla Meryem'in Evinde 10:38-42

³⁸Yola devam ederlerken, İsa bir kasabaya girdi. Marta adında bir kadın O'nu evine kabul etti. ³⁹Kadının Meryem adında bir de kız kardeşi vardı; Rab'bin ayakları dibinde oturup O'nun sözünü dinlemekteydi.

⁴⁰Ne var ki, Marta başından aşkın hizmet yüzünden sinirlendi. Yaklaşıp içini döktü: “Ya Rab, kız kardeşimin tüm hizmeti yalnız bana yüklemesine neden aldırımıyorsun? Kendisine söyle de bana yardım etsin.”

⁴¹Rab, “**Marta, Marta**” dedi. “**Bir sürü iş için kaygılanıyor, yakınıyorsun.** ⁴²**Ama gerekli olan tek şey vardır. Meryem de yararlı payı –kendisinden hiç alınmayacak olan payı– seçmiş bulunuyor.**”

^a bkz. Matta 22:35; Markos 12:28

10:27 Yasanın Tekrarı 6:5; Levililer 19:18

10:28 Levililer 18:5

Etkin Dua 11:1-13
(Matta 6:9-13; 7:7-11)

11 Günlerden bir gün İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri, “Ya Rab” dedi. “Yahya’nın öğrencilerine öğrettiği gibi, sen de bizlere dua etmeyi öğret.”

²İsa, “Dua ederken şunları söyleyin” dedi:

“Ya Baba, adın kutsansın. Hükümrânlığın gelsin.

³Gün için gereken ekmeğimizi gün günden bize sağla.

⁴Günahlarımızı bize bağışla.

Çünkü bize karşı suç işleyen herkesi biz bağışlıyoruz.

Günahla sınanmamıza olanak bırakma.”

⁵Ardından şunu ekledi: “Sizlerden birinin bir arkadaşı olduğunu varsayalım. Gece yarısı yanına gidiyor ve, ‘Arkadaş, ödünç olarak bana üç somun ekmek verebilir misin?’ diyor. ⁶Çünkü bir arkadaşım uzun yolculuktan geldi, önüne koyacak bir şeyim yok.’

⁷“Öbürünün içeriden şöyle yanıtladığını varsayalım: ‘Bu saatte beni tedirgin etme. Baksana kapı sürgülü, çocuklarım da benimle birlikte yatakta. Bu saatte kalkıp sana bir şey veremem.’ ⁸Size derim ki, arkadaşlığı göz önünde tutarak ona bir şey vermek için kalkmasa bile, ötekinin yüzsüzlüğünden ötürü çıkıp gereksinimi neyse ona verecektir.

⁹“Size diyorum ki dileyin, size verilecektir. Arayın, bulacaksınız. Kapıyı çalın, size açılacaktır. ¹⁰Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır. ¹¹İçinizden hanginizin oğlu babasından balık isteyince baba balık yerine ona yılan verir? ¹²Ya da yumurta isteyince akrep verir? ¹³Kötü kişiler olan sizler çocuklarınıza nasıl iyi armağanlar vermeyi biliyorsanız, göksel Baba kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh’u daha da belirgin eliaçıklıkla verecektir!”

Tanrı’nın Ruhü Aracılığıyla Cinleri Çıkartıyor 11:14-23
(Matta 12:22-30; Markos 3:20-27)

¹⁴İsa sağır bir cin çıkartıyordu. Cin çıkınca dilsiz adam konuştu. Topluluk şaşakaldı. ¹⁵Aralarından bazıları, “Cinlerin başkanı Beelzebul aracılığıyla cinleri çıkartıyor” dedi. ¹⁶Kimisi de O’nu deneyerek, gökten bir belirti göstermesini istedi.

¹⁷İsa, karşısındakilerin düşüncelerini bildiğinden onlara, “Kendi içinde ikiye bölünen her krallık yıkılır” dedi. “Birliğini yitiren aile çöker. ¹⁸Eğer şeytan da kendi varlığı içinde ikiye bölündüyse, krallığı nasıl ayakta durabilir? Diyorsunuz ki, ben cinleri Beelzebul aracılığıyla çıkartıyordum. ¹⁹Eğer ben Beelzebul aracılığıyla cinleri çıkartıyorsam, oğullarınız kimin aracılığıyla çıkartıyor? Bu yüzden onlar yargıçlarınız olacak. ²⁰Ama eğer Tanrı’nın parmağıyla cinleri çıkartıyorsam, demek ki Tanrı hükümrânlığı sizlere gelmiştir.

²¹“Güçlü biri çok iyi silahlanmış durumda sarayını savunuyorsa, varı yoğu güvenlidir. ²²Ama daha güçlü biri gelip onu yenerse, güven bağladığı tüm silahlarını alıp götürür ve yağmaladıklarını bölüşür. ²³Benimle birlikte olmayan bana karşıdır ve benimle birlikte devşirmeyen dağıtır.”

Kötü Ruh Geri Gelince 11:24-26 (Matta 12:43-45)

²⁴“Kötü ruh insandan ayrılınca, rahatlık bulmak için kurak yerlerde dolaşır. Ama aradığını bulamaz. Bunun üzerine, ‘Ayrıldığım eve geri döneceğim’ der. ²⁵Sonra gelir, onu temizlenmiş, düzeltilmiş durumda bulur. ²⁶O zaman sağa sola koşup kendinden daha berbat başka yedi ruh bulur getirir. Hep birlikte içeriye dalarak orada otururlar. Bu kişinin sonraki durumu öncekinden beter olur.”

Gerçek Mutluluk 11:27,28

²⁷İsa bunu bildirdiğinde topluluktan bir kadın yüksek sesle O’na, “Seni taşıyan ana karnına ve emdiği memelere ne mutlu!” dedi. ²⁸O ise şöyle yanıtladı: “**Asıl Tanrı Sözü’nü işitip de uyuşayanlara ne denli daha mutlu!**”

Belirti Meraklıları 11:29-32 (Matta 12:38-42)

²⁹Topluluk çevresini sarınca İsa konuşmaya başladı: “Bu kuşak kötü bir kuşaktır. Belirti arıyor. Ama ona Yunus’un belirtisinden başka bir belirti verilmeyecektir.

³⁰“Yunus Nineveliler için bir belirti olduğu gibi, İnsanoğlu da bu kuşak için bir belirtidir. ³¹Güney’in kraliçesi yargı günü bu kuşağın insanlarıyla birlikte dikilecek ve onları suçlu çıkaracak. Çünkü Süleyman’ın bilgeliğini duymak için dünyanın öbür ucundan kalkıp geldi. İşte, Süleyman’dan üstün olan buradadır.

³²“Nineveliler yargı günü bu kuşakla birlikte dikilecek ve onu suçlu çıkaracak. Çünkü onlar Yunus’un sözü yayması üzerine günahattan döndü. İşte, Yunus’tan üstün olan buradadır.”

Ruhsal Aydınlık 11:33-36 (Markos 8:16; Matta 5:15; 6:22,23)

³³“Hiç kimse ışık yakıp onu gizli bir köşeye ya da ölçek altına koymaz. Tam tersine, içeri girenler ışığı görsün diye onu şamdana koyar. ³⁴Bedenin ışığı kendi gözündür. Görüşün sağlamsa tüm beden aydınlıktadır. Ama görüşün bozursa tüm beden karanlıktadır. ³⁵Bu nedenle sendeki ışığın gerçekte karanlık olmamasına dikkat et. ³⁶Eğer tüm beden aydınlıkta ve karanlık bir köşe yoksa her şey tüm aydınlıktadır; parlak bir ışığın ışınlarıyla seni parlatması gibi..”

Dinsel Yorumculara ve Ferisiler’e Yöneltilen Yargı 11:37-54 (Matta 23:1-36; Markos 12:38-40)

³⁷İsa’nın konuşması sırasında bir Ferisi O’nu kendi evine yemeğe çağırdı. O da gidip yiyenlere katıldı. ³⁸Ferisi O’nun yemekten önce ellerini yıkamadığını* görerek şaştı. ³⁹Rab onu yanıtladı: “Siz Ferisiler bardağın, tabağın dışını temizlersiniz, ama kendi içiniz soygunculukla kötülükle dolup taşar. ⁴⁰Ey akılsızlar, dışı yapan içi de yapmadı mı?

⁴¹“En iyisi, canı gönülden yoksullara verin. Her şeyin size temiz kılınacağını göreceksiniz. ⁴²Ama vay sizlere Ferisiler! Çünkü nanenin, sedef otunun, her tür sebzenin ondalığını* verirsiniz; öte yandan Tanrı adaletini, sevgisini

önemsemezsiniz. Bunları yapmanız ama ötekileri de önemsemeniz gerekirdi. ⁴³Vay sizlere Ferisiler! Çünkü sinagoglarda baş koltukları, çarşıda meydanda da saygıyla selamlanmayı seversiniz. ⁴⁴Vay sizlere! Çünkü siz, üstünde gezerken insanların seçemedikleri belirsiz mezarlar gibisiniz.”

⁴⁵Yasa yorumcularından biri, “Öğretmen!” dedi. “Bunları söylerken bizim de onurumuzla oynuyorsun.” ⁴⁶İsa yanıtladı: “Vay size de yasa yorumcuları! Çünkü taşınamayacak yükleri insanlara yüklüyorsunuz, ama kendiniz o yüke parmağınızı bile uzatmıyorsunuz. ⁴⁷Vay sizlere! Çünkü atalarınızın öldürdüğü peygamberlerin mezarlarını kuruyorsunuz. ⁴⁸Böylelikle, atalarınızın yaptıklarına tanıklık ediyor ve onları onaylıyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler; siz de onlara anıt kuruyorsunuz. ⁴⁹İşte bunun için tanrısal bilgelik buyurmuştur: ‘Kendilerine peygamberler ve haberciler göndereceğim. Bazılarını öldürecekler, bazılarını da baskı yapacaklar.’ ⁵⁰Öyle ki, dünyanın kuruluşundan bu yana kanı akıtılan tüm peygamberlerin sorumluluğu bu kuşaktan aransın; ⁵¹Habil’in kanından, sunakla tapınak arasında yok edilen Zekeriya’nın kanına varıncaya dek.. Evet, size diyorum ki sorumluluk bu kuşaktan aranacaktır.

⁵²“Vay siz yasa yorumcularına! Çünkü bilginin anahtarını elinize aldınız. Kendiniz içeri girmediniz içeri girenleri de engellediniz.”

⁵³İsa oradan ayrılırken dinsel yorumcularla Ferisiler O’na öfkeyle dış bileyerek, bir sürü konu üzerinde ağızını aramaya koyuldular. ⁵⁴Ağızından bir söz kapmak için tetikteydiler.

İkiyüzlülüğe Karşı Uyarı 12:1-3

(Matta 10:26,27)

12 Bu arada binlerce insan birbirini çiğnercesine küme küme toplanıyordu. İsa önce öğrencileriyle konuşmaya başladı: “Ferisiler’in mayasını oluşturan ikiyüzlülüğten kendinizi sakının. ²Çünkü açığa çıkarılmayacak üstü kapalı bir olgu yoktur. Ne de öğrenilmeyecek gizli kapaklı bir konu vardır. ³Karanlıkta söylediğiniz her şey aydınlıkta duyulacak. Dört duvar arasında kulağa fısıldadıklarınız damlardan yayılacak.”

Asıl Korkulacak Yetki 12:4-7

(Matta 10:28-31)

⁴“Size söylüyorum dostlarım: Bedeni öldürüp ardından daha beter bir şey yapmaya gücü yetmeyenlerden korkmayın. ⁵Tersine kimden korkacağınızı bildireyim size: Öldürdükten sonra cehenneme atmaya yetkisi olandan korkun. Evet, size belirtiyorum; O’ndan korkun. ⁶Beş serçe iki kuruşa satılmaz mı? Öyleyken bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. ⁷Bunun gibi, başınızdaki saçların tümü de sayılıdır. Korkmayın, birçok serçeden daha değerlisiniz.”

Mesih’i İnsanlar Önünde Kabul Eden ve Yadsıyan 12:8-12

(Matta 10:32,33; 12:32; 10:19,20)

⁸“İşte size bildiriyorum: Her kim beni insanların önünde açıkça kabul ederse, İnsanoğlu da onu Tanrı’nın melekleri önünde açıkça kabul edecektir. ⁹Ama her kim

beni insanların önünde yadsırsa, Tanrı'nın melekleri önünde yadsınacaktır. ¹⁰Her kim İnsanoğlu'na karşı bir söz söylese, bağışlanacaktır. Ama Kutsal Ruh'a söven bağışlanmayacaktır. ¹¹Sizleri sinagogların, başkanların, yetkililerin önüne götürdüklerinde, kendimizi nasıl savunacağız, ne diyeceğiz diye kaygılanmayın. ¹²Çünkü Kutsal Ruh size o saatte ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir.”

Akılsız Zengine İlişkin Simgesel Öykü 12:13-21

¹³Topluluğun içinden biri, “Öğretmen!” dedi. “Kardeşime söyle de şu mirası benimle bölüşsün.” ¹⁴İsa ona, “Ey adam” dedi. “Beni üzerinize kim yargıç ya da miras dağıtıcısı atadı?” ¹⁵Ardından, çevresindekilere belirtti: “Her tür açgözlülüğe karşı uyanık olun ve kendinizi koruyun. Çünkü insanın yaşamı varlığının bolluğuyla ölçülmez”

¹⁶Sonra onlara simgesel bir öykü anlattı: “Varlıklı bir adamın tarlaları bol ürün verdi. ¹⁷Adam içinden, ‘Ne yapacağım ben?’ diyordu. ‘Çünkü ürünlerimi koyacak yerim yok.’

¹⁸“Sonra, ‘Ne yapacağımı şimdi biliyorum’ dedi. ‘Ambarlarımı yıkıp daha genişlerini kuracağım. Buğdayımın tümünü ve daha neyim varsa oraya koyacağım. ¹⁹Canıma da diyeceğim ki, ey can yıllar boyu yetecek bol malın var. Gel rahatına bak. Ye, iç, mutluluk bul!’ ²⁰Ama Tanrı ona, ‘Ey akılsız insan, canın bu gece senden isteniyor’ dedi. ‘Biriktirdiklerin kimin olacak?’

²¹“Kendi yararına mal biriktiren ama Tanrı önünde zengin olmayan insanın durumu budur.”

Fiziksel Güvenlik 12:22-31

(Matta 6:25-34)

²²İsa öğrencilerine, “Bu nedenle size derim ki” dedi, “Ne yiyeceğiz diye canınız, ne giyeceğiz diye bedeniniz konusunda kaygılanmayın. ²³Çünkü can yiyecekten, beden de giyecekten üstün önem taşır. ²⁴Kargaları düşünün. Ne ekerler, ne biçerler. Ne kilerleri vardır, ne de ambarları. Yine de Tanrı onları doyurur. Siz kuşlardan ne denli üstün önem taşırıyorsunuz! ²⁵İçinizden hanginiz kaygılanmakla boyuna bir arşın ekleyebilir?*

²⁶“Madem bu denli küçük bir işe bile gücünüz yetmiyor, geriye kalanlar için niçin kaygılanıyorsunuz? ²⁷Kır zambaklarını göz önüne getirin. Ne iplik eğirirler, ne de dokurlar. Öyleyken, size derim ki, Süleyman^a bile tüm görkeminin içinde bunlardan biri gibi giyinip kuşanmamıştı. ²⁸Bugün var olan, yarın fırtına atılan kır otunu böylesi özenle giydirip kuşatan Tanrı sizi daha çok giydirip kuşatmaz mı, ey kit inanlılar!

²⁹“Yiyecek içecek sorunuyla uğraşıp durmayın, güvensizlik içinde bocalamayın. ³⁰Çünkü tüm dünya ulusları da bunları arayıp durur. Babanız bunlara gereksiniminiz olduğunu bilir. ³¹Bunun yerine O'nun hükümrانlığını arayın, bunlar da size eklenecektir.”

Göksel Zenginlik 12:32-34

(Matta 6:19-21)

³²“Korkma ey küçük sürü! Çünkü Babanız size hükümrانlığı vermekten hoşnut oldu. ³³Sahip olduğunuz malları satın, karşılığını yardım olarak verin. Kendinize hiç

^a Eski çağın ünlü kralı Davut'un oğlu.

eskimeyen keseler, göklerde hiç bozulmayan gömüler sağlayın; hırsızın yaklaşmadığı, güvenin yiyip bozmadığı yerde..³⁴Çünkü gömünüz neredeyse yüreğiniz de orada olacak.”

Tetikte Bulunan Uşak 12:35-40 (Matta 24:42-44)

³⁵“Kemerleriniz bellerinizde bağlı, şamdanlarınız da yanar dursun. ³⁶Düğünden dönmesi beklenen efendileri geldiğinde, o kapıyı çalar çalmaz koşup açmak için gözü tetikte duran insanlar gibi olun. ³⁷Efendileri geldiğinde uyanık bulunan uşaklara ne mutlu! Doğrusu size derim ki O, beline önlük bağlayacak, onları masaya oturtacak, gelip kendilerine hizmet edecek. ³⁸Gece yarısından sonra ya da sabaha karşı bile gelse, bu durumda bulacağı kişiler mutludur. ³⁹Şunu bilmeniz gerekir: Ev sahibi hırsızın hangi saatte geleceğini bilseydi, evinin soyulmasına olanak bırakmazdı. ⁴⁰Sizler de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu hiç beklemediğiniz saatte gelecektir.”

Güvenilir ve Güvenilmez Uşak 12:41-48 (Matta 24:45-51)

⁴¹Petros, “Ya Rab” dedi. “Bu simgesel öyküyü bize mi anlatıyorsun, yoksa herkese mi?” ⁴²Rab, “Güvenilir ve akıllı ev yöneticisi kimdir?” dedi. “Ev sahibinin ev halkına vaktinde yiyecek sağlaması için atadığı ev yöneticisi. ⁴³Efendisi geldiğinde atandığı görevi uygulamakta olan uşağa ne mutlu! ⁴⁴Doğrusu size derim ki, efendisi tüm malları üzerinde sorumluluk verecektir ona.

⁴⁵“Ama o uşak içinden, ‘Efendim gecikiyor’ der, kadın erkek demeden hizmetçileri tartaklar, kendini yemeye içmeye, sarhoşluğa verirse, ⁴⁶efendisi hiç beklemediği bir gün ve düşünmediği bir saatte çıkagelecek. Onu parça parça edecek, inansızların gideceği yere atacak.

⁴⁷“Efendisinin ne istediğini bilip de onun isteği uyarınca hazırlık yapmayan ya da buna göre davranmayan uşak çok dayak yiyecek. ⁴⁸İstenileni bilmeden dayağı hak edecek biçimde davranansa daha az dayak yiyecek. Kendisine çok verilenden çok istenecek. Çok güvenilenden daha da çoğunu isteyecekler.”

İsa'ya Bağlılığın Yol Açtığı Ayrılık 12:49-53 (Matta 10:34-36)

⁴⁹“Ben yeryüzünü ateşe vermeye geldim. Şu anda yanıyor olmasından başka ne isterdim! ⁵⁰Vaftiz edileceğim bir vaftiz vardır^a. Bu sonuçlanıncaya dek beni ezen kaygı ne denli güçlüdür! ⁵¹Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum; tam tersine, ayrılık getirmeye geldim. ⁵²Çünkü bundan böyle bir evde beş kişinin arası açılacak. Üçü ikisine, ikisi üçüne karşı olacak. ⁵³Babanın oğulla, oğulun babayla arası açılacak. Anne kıza kız anneye, kaynana geline gelin de kaynanaya karşı olacak.”

^a bkz. Markos 10:38
12:53 Mika 7:6

Vakitleri Bilmenin Gereği 12:54-56 (Matta 16:2,3)

⁵⁴İsa topluluğa, “Batıda bir bulut oluştuğunu görünce hemen, ‘Sağanak geliyor’ dersiniz” dedi. “Ve dediğiniz gibi olur. ⁵⁵Yel güneyden esince, ‘Kavurucu sıcak olacak’ dersiniz ve öyle olur. ⁵⁶Ey ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünüşünü yorumlayabiliyorsunuz da içinde yaşadığınız dönemi niçin yorumlayamıyorsunuz?”

Anlaşmazlıkta Takınılacak Tutum 12:57-59 (Matta 5:25,26)

⁵⁷“Doğru tutumun ne olduğuna niçin kendiniz karar veremiyorsunuz? ⁵⁸Sana karşı dava açanla bir arada sorgu yargıcına giderken, yolda ondan kurtulmaya çalış ki, seni yargıca sürüklemesin, yargıç mahkeme yetkilisinin eline vermesin, mahkeme yetkilisi de seni cezaevine atmasın. ⁵⁹Sana derim ki, son kuruşunu ödemededen oradan çıkamazsın.”

Günahtan Dönmeyeninin Sonu Ölümdür 13:1-5

13 Bu sırada oraya gelen bazı kişiler İsa’ya bilgi ilettiler; Galileliler’in kanlarını sunularıyla karıştıran Pilatus’tan söz açtılar. ²İsa onları yanıtladı: “Siz bu Galileliler’in böylesi işkenceleri çektikleri için öbür Galileliler’in tümünden daha günahlı olduklarını mı sanıyorsunuz? ³Size hayır derim. Eğer günahlarınızdan dönmezseniz, hepiniz de onlar gibi mahvolacaksınız. ⁴Ya Siloam’daki kulenin üstlerine yıkılıp öldürdüğü on sekiz kişi? Bunların Yeruşalim’de yaşayan tüm insanlardan daha ağır suçlu olduklarını mı sanıyorsunuz? ⁵Size hayır derim. Eğer günahlarınızdan dönmezseniz, hepiniz de onlar gibi mahvolacaksınız.”

Ürünsüz İncir Ağacı 13:6-9

⁶Onlara şu simgesel öyküyü anlattı: “Bir adamın bağında bir incir ağacı dikiliydi. Adam varıp ağaçta ürün aradı ama bir şey bulamadı.

⁷“Bağcıya, ‘Bak, üç yıldır geliyorum, bu ağaçta incir arıyorum ama hiçbir şey bulamıyorum’ dedi. ‘Kes onu. Neden toprakta boşuna yer tutsun?’

⁸“Bağcıya, ‘Efendim, onu bir yıl daha bırak, çevresini eşeyim, gübre koyayım’ diye yanıt verdi. ⁹‘İleride ürün verirse iyi hoş. Yok vermezse onu kesersin.’”

İsa Beli Bükük Kadını İyi Ediyor 13:10-17

¹⁰İsa Şabat günü sinagoglardan birinde öğretiyordu. ¹¹İçindeki hastalık ruhu yüzünden on sekiz yıldır beli bükük, bir türlü sırtını doğrultamayan bir kadın vardı o yerde. ¹²İsa onu görünce yüksek sesle, “Ey kadın, hastalığından kurtarıldın” dedi.

¹³Sonra ellerini onun üzerine koydu. Kadın o anda dimdik doğruldu, Tanrı’yı yüceltti.

¹⁴Sinagog başkanı, İsa’nın Şabat günü hastayı sağlığa kavuşturduğuna içerleyerek topluluğa, “Çalışılacak günler altıdır” diye direngen dille konuştu. “Bu günlerde gelip sağlığa kavuşun, Şabat gününde değil.” ¹⁵Rab onu şöyle yanıtladı: “Ey ikiyüzlü insanlar! Her biriniz Şabat günü öküzünü ya da eşeğini yemliğinden çözüp sulamaya götürmez mi? ¹⁶Şeytanın on sekiz yıldır bağladığı şu İbrahim kızını Şabat günü bu katlanılmaz bağdan çözmek gerekmez mi?”

¹⁷İsa bu sözleri söyleyince O'na direnenlerin tümü utançtan yerin dibine geçti. Tüm topluluk O'nun tarafından yapılan bütün yüce işler karşısında sevinçle doldu.

Tanrı Hükümrânlığı Neye Benzer? 13:18,19

(Matta 13:31,32; Markos 4:30-32)

¹⁸İsa bir soru sordu: “Tanrı hükümrânlığı neye benzer? Onu neye benzeteyim?”
¹⁹O bir hardal tohumuna benzer. Bir adam onu alıp bahçesinde toprağa ekti. Tohum gelişip ağaç oldu. Göğün kuşları onun dallarında tünedi.”

Mayaya İlişkin Simge 13:20,21

(Matta 13:33)

²⁰İsa yeniden, “Tanrı hükümrânlığını neye benzeteyim?” dedi. ²¹“Bir kadının üç ölçek un alıp içine karıştırdığı maya gibidir. Böylece tüm hamur mayalanır.”

Dar Kapı 13:22-30

(Matta 7:13,14,21-23)

²²İsa kent kasaba dolaşarak öğretiyor ve Yeruşalim'e doğru ilerliyordu. ²³Birisi O'na, “Ya Rab” dedi. “Kurtulanların sayısı az mıdır?” İsa yanıtladı: ²⁴“Dar kapıdan girmeye çalışın. Çünkü size derim ki, birçokları girmek isteyecek ama başaramayacaklar. ²⁵Ev sahibi kalkıp kapıyı kapadığında, dışarıda durup kapıyı çalacaksınız. ‘Ya Rab, aç bize’ diye yalvaracaksınız. O da, ‘Sizin nereden çıktığınızı bilmiyorum’ diye yanıtlayacak. ²⁶Bunun üzerine, ‘Senin önünde yedik içtik; bizim caddelerimizde öğrettin’ demeye başlayacaksınız. ²⁷Ama O, ‘Nereden geldiğinizi bilmiyorum’ diyecek, ‘Benden ırağa gidin, tüm haksızlık işçileri!’

²⁸“Tanrı hükümrânlığında İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve bütün peygamberleri görüp kendinizi dışarıya atılmış bulacaksınız. O zaman orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak. ²⁹Doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden insanlar gelip Tanrı hükümrânlığında şölene oturacak. ³⁰İşte o zaman son sıradakiler ilk sıraya geçecek, ilk sıradakiler de son sırada kalacak.”

İsa Yeruşalim İçin Acı Duyuyor 13:31-35

(Matta 23:37-39)

³¹O sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, “Kalk, git buradan” dediler. “Çünkü Herodes seni öldürmek istiyor.”

³²İsa onlara, “Gidin, o tilkiye haber verin” dedi. “İşte bugün ve yarın cinleri kovuyorum, insanları iyi ediyorum; üçüncü günde ise işim sona eriyor. ³³Bununla birlikte bugün yarın öbür gün duraksamaksızın yolumda gitmeliyim. Çünkü bir peygamberin Yeruşalim dışında öldürülmesi düşünülemez.

³⁴“Yeruşalim, Yeruşalim! Peygamberleri öldüren ve kendisine gönderilenleri taşıyan Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi kaç kez çocuklarını yanıma toplamak istedim. Ama bunu istemediniz. ³⁵İşte tapınağınız size

13:19 Daniel 4:12,21; Hezekiel 17:23; 31:6

13:27 Mezmur 6:8 **13:29** Malakya 1:11; Yeşaya 49:12; 59:19; Mezmur 107:3

13:35 Yeremya 22:5; 12:7; Mezmur 69:25; 118:26

yüzüstü bırakılıyor. Bu durumda size bildiriyorum: ‘Rab’bin adıyla gelen kutludur’ deyinceye dek, bundan böyle beni bir daha görmeyeceksiniz.”

İsa Bedeni Şişmiş Adamı Sağlığa Kavuşturuyor 14:1-6

14 Bir Şabat günü İsa Ferisiler’in başkanlarından birinin evine yemeğe gitti. Herkes O’nu gözlüyordu. ²Bedeni baştanbaşa su toplamış, şişmiş bir adam O’nun önüne geldi. ³İsa yasa yorumcularıyla Ferisiler’e dönerek sordu: “**Şabat günü hastaları sağlığa kavuşturmak doğru mudur, değil midir?**” ⁴Ağızlarını açmadılar. İsa adamı yanına çağırdı, onu iyi etti ve geri gönderdi. ⁵Ardından çevresindekilere sordu: “**Hanginizin oğlu ya da öküzü kuyuya düşse, Şabat günü hiç duraksamadan onu kurtarmaya koşmaz?**” ⁶Bu uslamamalara yanıt veremediler.

Şölen Çağrılılarının Tutumu 14:7-14

⁷İsa baş köşeleri çaba gayret nasıl seçtiklerini görünce çağrılılara bir simgeyle konuştu: ⁸“**Biri seni düğün şölenine çağırdığında baş köşeye kurulma. Olur ya, belki senden daha önemli biri de onun tarafından çağrılmıştır.** ⁹İkinizi de çağıran yaklaşıp, ‘Lütfen yerini bu adama bırak’ diyebilir. O zaman utançla kalkar, en son sırayı alırsın.

¹⁰“**Bunun tersine, bir yere çağrıldığında git en son sıraya otur. Öyle ki şölen sahibi içeri girdiğinde sana, ‘Arkadaşım, lütfen daha yüksek yere buyur’ desin. İşte o zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde saygınlık kazanırsın.** ¹¹Çünkü kendini yükselten kişi alçaltılacak, kendini alçaltan kişi de yükseltilecektir.”

¹²İsa kendisini şölene çağırana da, “**Bir sofraya ya da şölen düzenlediğinde arkadaşlarını, kardeşlerini, hısımlarını ya da varlıklı komşularını çağırma**” dedi. “Çünkü onlar da öte yandan seni çağırır, böylece sana karşı yükümlülüklerini ödemiş olurlar. ¹³Şölen düzenlediğinde yoksulları, sakatları, kötürümleri, gözü görmezleri çağır; ¹⁴mutluluk kazanırsın. Çünkü onların karşılık olarak ödeyebilecek hiçbir olanağı yoktur. Doğru kişiler dirildiğinde sana karşılığı ödenecektir.”

Parlak Şölene Çağrı 14:15-24

(Matta 22:1-10)

¹⁵Sofrada oturanlardan biri bunu duyunca İsa’ya, “Tanrı hükümrانlığında yemek yiyecek kişiye ne mutlu!” dedi.

¹⁶İsa ona simgesel bir öykü anlattı: “**Bir adam parlak bir şölen düzenledi, pek çok kişiyi çağırdı.** ¹⁷Şölen saati gelince çağrılılara, ‘Buyurun, her şey hazır’ diyerek bilgi iletin diye uşağını gönderdi. ¹⁸Ama tümü ağız birliğiyle özür bulmaya koyuldu. Birincisi, ‘Bir tarla satın aldım’ dedi, ‘Varıp onu görmeliyim. Lütfen özrümü kabul et.’ ¹⁹“Başka biri, ‘Beş çift öküz satın aldım’ dedi, ‘Onları denemeye gidiyorum. Lütfen özrümü kabul et.’ ²⁰Bir başkası da, ‘Kendime bir eş aldım’ dedi, ‘Bu nedenle gelemem.’

²¹“Uşak geri dönüp durumu efendisine bildirdi. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek uşağına buyruk verdi: ‘Hemen kentin caddelerine, sokak aralarına koş. Yoksulları, sakatları, gözü görmezleri, kötürümleri toplayıp buraya getir.’ ²²Uşak, ‘Efendi, buyruğun uygulandı’ dedi. ‘Ama daha yer var.’

²³“Efendisi, ‘Yollara çitlere koş, bulduklarını zorla, gelsinler’ dedi. ‘Öyle ki, evim dolsun. ²⁴Bakın, sizlere bildireyim; şölene çağrılan o insanlardan hiçbiri yemeğimi tatmayacak.’”

Mesih Nasıl Değerlendirilir? 14:25-33 (Matta 10:37,38)

²⁵Yoğun topluluklar İsa'ya yoldaşlık ediyordu. İsa onlara dönerek, ²⁶“Bana gelip de” dedi, “Babasını, annesini, eşini, çocuklarını, erkek ve kız kardeşlerini^a, hatta canını hiçe saymayan, benim öğrencim olamaz. ²⁷Haçını^b yüklenip ardım sıra gelmeyen de öğrencim olamaz. ²⁸Hanginiz bir kule kurmak isteyince bu işi sona erdirip erdiremeyeceğini anlamak için ilkin harcayacağı parayı hesap etmeye oturmaz? ²⁹Yoksa, temeli atıp işi sona erdiremediğini gören herkes onunla alaya başlar. ³⁰Bu adam bir kule kurmaya kalkıştı, ama işin üstesinden gelemedi’ derler.

³¹“Ya da hangi kral başka bir krala karşı savaşa gittiğinde, ilkin kendisine karşı gelen yirmi bin kişiyi on bin kişiyle karşılamaya gücüm yeter mi yetmez mi diye çevresindekilere danışmaz? ³²Gücü yeterli değilse, öbürü daha uzaktayken bir elçi gönderip barış koşullarını öğrenmek ister. ³³İşte bunun gibi, nesi var nesi yoksa hepsiyle bağımlılığını koparmayan da benim öğrencim olamaz.”

Değerini Yitiren Tuz 14:34,35 (Matta 5:13; Markos 9:50)

³⁴“Tuz iyi bir şeydir. Ama tuz tuzluluğunu yitirirse, bir daha neyle ona tuz tadı verilebilir? ³⁵Artık ne toprağa yararı vardır ne de gübre yığınınına. Onu kaldırıp sokağa atarlar. İşitecek kulağı olan işitsin.”

Yitik Koyun Simgesi 15:1-7 (Matta 18:12-14)

15 Gümrük parası toplayanlarla günahlıların tümü O’nu dinlemek için üşüşüyordu. ²Ferisiler’le dinsel yorumcular ise, “Bu adam günahlıları yanına alıyor, onlarla birlikte yemek yiyor” diye söyleniyorlardı. ³İsa şu simgesel öyküyü anlatarak onları yanıtladı:

⁴“İçinizden hanginizin yüz koyunu olur da, bunlardan bir tekini yitirince doksan dokuzunu bozkırda bırakıp buluncaya dek yitirilenin ardından gitmez? ⁵Koyunu bulunca da onu omzuna alıp sevinç içinde ⁶evine döner. Arkadaşlarını, komşularını çağırıp, ‘Gelin, sevincime katılın’ der. ‘Çünkü yitirilen koyunumu buldum.’ ⁷Size derim ki, işte bunun gibi, günahattan dönen bir tek günahlı için, günahattan dönmeye gereksinimi olmayan doksan dokuz doğru kişi için duyulduğundan daha çok sevinç duyulur gökte.”

Yitik Gümüş Para Simgesi 15:8-10

⁸“Ya da hangi kadının on gümüş parası* olur da birini yitirince, bir lamba yakıp evini süpürmez, onu buluncaya dek özenle aramaz? ⁹Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, ‘Gelin, sevincime katılın’ der. ‘Çünkü yitirdiğim gümüş parayı buldum.’ ¹⁰Size derim ki, bunun gibi günahattan dönen bir tek günahlı için Tanrı’nın melekleri önünde sevinç duyulur.”

^a bkz. 21:16,17

^b bkz. 9:23; Matta 10:38; 16:24

Yitik Oğul Simgesi 15:11-32

¹¹İsa konuşmasını sürdürdü: “Bir adamın iki oğlu vardı. ¹²Bunlardan küçüğü babasına, ‘Baba, varlığından payıma düşeni bana ver’ dedi. O da varlığını onların arasında böldü.

¹³“Aradan çok geçmeden, küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye göç etti; orada aşağılık bir yaşama dalarak neyi varsa saçtı savurdu. ¹⁴Elindeki her şeyin altından girip üstünden çıktuktan sonra o ülkeye kırcı bir kıtlık geldi. O da yoksunluk çekmeye başladı. ¹⁵Ve gitti, o ülkenin yurttaşlarından birine yaşama oldu. Adam da onu çiftliklerindeki domuzları gütmeye saldı. ¹⁶Delikanlı domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmak istediye de kimse ona bir şey vermedi.

¹⁷“Aklı başına gelince kendi kendine, ‘Babamın bir sürü emekçisinin iyice yiyip doyduktan sonra bile artakalan ekmeği var’ dedi. ‘Oysa ben burada kıtlıktan kırılıyorum. ¹⁸Kalkıp babama gideyim; göğün katında ve senin önünde günah işledim baba, diyeyim. ¹⁹Bundan böyle oğlun denmeye yaraşık değilim. Bana emekçilerinden birisi gibi davran.’ ²⁰Kalkıp babasının yanına vardı. O daha çok uzaktayken, babası onu görüp acıdı. Koşarak boynuna sarıldı, derin özlemle onu öptü. ²¹Oğul da ona, ‘Göğün katında ve senin önünde günah işledim baba’ dedi. ‘Bundan böyle oğlun denmeye yaraşık değilim.’

²²“Ama baba uşaklarına buyruk verdi: ‘Çabuk olun. En seçkin giysiyi getirip ona giydirin. Parmağına yüzük takın. Ayaklarına pabuç geçirin. ²³Besili danayı buraya getirip boğazlayın. Yiyelim eğlenelim. ²⁴Çünkü bu oğlum ölüydü, şimdi yine yaşıyor; yitikti ama bulundu.’ Ardından başladılar eğlenmeye.

²⁵“Bu arada adamın büyük oğlu çiftlikteydi. Dönerken evine yaklaşınca çalgı ve dans sesleri duydu. ²⁶Uşaklardan birini çağırıp bunların da ne demek olduğunu sordu. ²⁷O da, ‘Kardeşin geldi’ diye yanıtladı, ‘Baban besili danayı boğazladı. Çünkü sağ salim ona kavuştu.’

²⁸“Genç adam öfkeleni. İçeri bile girmek istemedi. Bunun üzerine babası dışarı çıkıp ona yalvardı. ²⁹Ama o babasına, ‘Bak bunca yıldır yanında çalışıyorum’ diyerek karşılık verdi, ‘Buyruğuna hiç söz dinlemezlik etmedim. Ama bir kez olsun bana bir oğlak vermedin ki, ben de arkadaşlarımla birlikte eğleneyim. ³⁰Oysa varlığını genel kadınlarla yiyip tüketen şu oğlun eve gelince, onun için besili danayı boğazladın.’

³¹“Baba, ‘Oğlum,’ dedi. ‘Sen hep yanımdasın, varlığımın tümü senindir. ³²Şu anda eğlenip sevinmek yerindedir. Çünkü bu kardeşin ölüydü, şimdi ise yaşıyor; yitikti ama bulundu.’”

Açıkgöz Ev Yöneticisi 16:1-13

16 İsa öğrencilerine şunları da anlattı: “Varlıklı birinin bir ev yöneticisi vardı. Ev yöneticisi onun mallarını darmadağın ediyor yolunda bir suçlama erişti adamın kulağına. ²Onu yanına çağırdı, ‘Senin için bu duyduklarım nedir?’ diye sordu. ‘Ev yöneticiliğinin hesabını ver bakalım. Bundan böyle ev yöneticiliği yapamazsın.’

³“Ev yöneticisi içinden, ‘Şimdi ne yapacağım?’ dedi. ‘İşte efendim ev yöneticiliğini benden alıyor. Toprağı kazacak gücüm yok. Dilenmekten utanırım. ⁴Ne yapacağımı biliyorum; öyle ki ev yöneticiliğinden atıldığımda insanlar beni evlerine alsın.’

⁵“Ardından efendisine borcu olanları teker teker yanına çağırıldı. Birincisine, ‘Efendime borcun ne kadar?’ diye sordu. ⁶Adam, ‘Yüz damacana zeytinyağı’ diye yanıtladı. Ev yöneticisi, ‘Şu borç senedini al’ dedi, ‘Hemen şuracığa otur, elli damacana yaz.’ ⁷Sonra öbürüne sordu: ‘Borcun ne kadar?’ O da, ‘Yüz ölçek buğday’ diye yanıtladı. Ev yöneticisi, ‘Şu borç senedini al, seksen ölçek yaz’ dedi.

⁸“Efendisi, aldatıcı ev yöneticisini övdü. Çünkü o akıllıca davranmıştı. Sonuç: Şimdiki çağın insanları kendi kuşaklarıyla alışverişlerinde aydınlanmış insanlardan daha keskin zekâlıdır. ⁹Sizlere derim ki, haksız mammona* gönül kaptıranlarla arkadaşlık kurun. Öyle ki olanaklar yitirilince sizi sonsuz barınaklara alsınlar. ¹⁰Az şeyde güvenilen kişiye çok şeyde de güvenilir. Az şeyde haksızlık eden kişi çok şeyde de haksızlık eder. ¹¹Bu nedenle, eğer haksız mammon ilişkisinde güvenilir değilseniz, gerçek varlık ilişkisinde sizlere kim güvenebilir? ¹²Başkasının malı ilişkisinde güvenilir değilseniz, kendinizin olanı sizlere kim verir? ¹³Hiçbir uşak iki efendiye uşaklık edemez. Çünkü ya birine kin besler öbürünü sever; ya da birine bağlanır öbürünü hor görür. Hem Tanrı’ya hem de mammona uşaklık edemezsiniz.”

İsa’nın Belirttiği Tanrısal Değerler 16:14-18 (*Matta 11:12,13; 5:31,32; Markos 10:11,12*)

¹⁴Paraya tutkun Ferisiler bu sözlerin tümünü dinliyor ve İsa’yı tiye alıyordu. ¹⁵İsa onlara, “Siz kendinizi insanların önünde doğru çıkarırsınız” dedi. “Ama Tanrı yüreğinizi bilir. İnsanların yüce saydığı şeyler, Tanrı’nın gözünde tiksindiricidir. ¹⁶Ruhsal yasa ve peygamberler Yahya’ya dek uzanır. Onun gününden bu yana Tanrı hükümlerini insanlara müjdeliyor ve herkes ona girmek için kendini zorluyor^a. ¹⁷Gökten yerin geçip gitmesi ruhsal yasadaki bir tek çizginin bozulmasından daha kolaydır. ¹⁸“Karısını boşayıp bir başkasıyla evlenen kişi cinsel yolsuzluk etmiş olur. Kocasının boşadığı bir kadınla evlenen de cinsel yolsuzluk etmiş olur.”

Varlıklı Adamla Yoksul Lazaros 16:19-31

¹⁹“Varlıklı bir adam vardı. Giysileri erguvan çiçeği renginde ince ketendendi. Kendisine her gün tantanalı şölenler düzenlerdi. ²⁰Kapısının önüne ise Lazaros adında bir yoksulu yatırıyorlardı. Bedeni baştan başa açık yaralarla doluydu. ²¹Varlıklı adamın sofrasından atılan artıklarla karnını doyurmaya özlem duyardı o. Köpekler de gelip açık yaralarını yalardı.

²²“Günlerden bir gün yoksul adam öldü, melekler tarafından İbrahim’in yanında oturmaya götürüldü. Varlıklı adam da öldü ve gömüldü. ²³Ölümler ülkesinde^b işkence çekerken gözlerini kaldırınca ırakta İbrahim’i ve yanında duran Lazaros’u gördü. ²⁴“Ey İbrahim baba’ diye seslendi. ‘Bana acı. Lazaros’u gönder de parmağının ucunu suya batırsın, dilimi serinletsin. Çünkü bu alevin ortasında acıyla kıvranıyorum.’

²⁵“Ama İbrahim, ‘Ey oğul’ dedi. ‘Yaşamında iyi şeylerle gönenç bulunduğunu, Lazaros’un ise her tür kötülüğü taşıdığını anımsa. Oysa şimdi o avuntu buluyor, sense acıyla kıvranıyorsun. ²⁶Üstelik, bizimle sizin aranızda koca bir boşluk saptanmıştır. Öyle ki, buradan oraya geçmek isteyenler bunu başaramasın; oradan da hiç kimse bizim bulunduğumuz yere geçemesin.’

^a bkz. Matta 11:12

^b bkz. Matta 11:23

²⁷“Bunun üzerine adam ‘Sana yalvarırım ey baba!’ dedi. ‘Lazaros’u babamın evine sal. ²⁸Beş kardeşim var. Onları uyarsın ki, onlar da bu işkence yerine gelsin.’ ²⁹Ama İbrahim şöyle yanıtladı: ‘Musa’yı ve peygamberleri biliyorlar. Onları dinlesinler.’ ³⁰Adam, ‘Hayır, İbrahim baba’ dedi. ‘Elbette, ölümlerden biri onlara giderse günahlarından dönerler.’ ³¹İbrahim de ona, ‘Eğer Musa’yı ve peygamberleri dinlemiyorlarsa, ölümler arasından biri dirilse bile inanmazlar’ diyerek konuştu.”

Günah Sorununun Ayrımlı Yönleri 17:1-4

(Matta 18:6,7; 21,22; Markos 9:42)

17 İsa öğrencilerine, “Suça sürüklenme eylemlerinin gelmemesi olanaksızdır” dedi. “Ama bu eylem kimin aracılığıyla geliyorsa, vay onun başına! ²Şu küçüklerden birini kim suç işlemeye sürüklerse, boynuna bir değirmen taşı bağlanıp denize atılması o kişi için daha iyidir. ³Kendinize dikkat edin. Kardeşin sana karşı günah işlerse onu kına. Günahından dönerse onu bağışla. ⁴Eğer bir günde sana karşı yedi kez günah işler ve yedi kez yanına gelip, ‘Ben günahımdan dönüyorum’ derse, onu bağışlamak zorundasın.”

İmanın Sağladığı Sonuçlar 17:5,6

⁵Haberciler Rab’be, “İmanımızı çoğalt” dedi. ⁶Rab yanıtladı: “Hardal tohumu kadar imanınız olsa şu karadut ağacına, ‘Tüm kökünü yerinden sökül ve denize kök sal’ deseniz buyruğunuza uyardı.”

Uşağın Yükümlülüğü 17:7-10

⁷“Sizlerden birinin çift süren ya da sürüleri güden bir uşağı olduğunu varsayalım. Tarladan eve döndüğünde ona, ‘Hemen gel sofraya otur’ mu der, ⁸yoksa, ‘Yiyeceğimi hazırla, önlüğünü bağla, yiyip içinceye dek bana hizmette bulun ondan sonra da kendin ye iç’ mi der? ⁹Uşak kendisine buyrulanı yaptığı için efendi ona teşekkür borçlu mudur? ¹⁰Sizin durumunuz da tıpkı bunun gibidir. Buyrulan her şeyi yaptığınızda, ‘Biz yararsız uşaklarız’ deyin. ‘Yapmamız gerekeni yaptık sadece.’”

İsa On Cüzamlıyı Pak Kılıyor 17:11-19

¹¹İsa Yeruşalim’e giderken Samiriye ve Galile bölgelerinden geçiyordu. ¹²Bir kasabaya girdiğinde, O’nu on cüzamlı karşıladı. Uzakta durarak ¹³yüksek sesle dileklerini dile getirdiler: “İsa, yetkili yönetmen; bize acı!” ¹⁴İsa onları görünce, “**Gidin kendinizi rahiplere gösterin**” dedi. Cüzamlılar yolda giderken paklandı. ¹⁵İçlerinden biri iyi olduğunu anlayınca yüksek sesle Tanrı’yı yücelterek geri döndü. ¹⁶Yüzüstü İsa’nın ayaklarına kapandı. O’na teşekkür etti. Adam Samiriyeli’ydi.

¹⁷İsa, “Paklananlar on kişi değil miydi?” diye sordu. “**Öbür dokuzu nerede?**” ¹⁸Bu yabancıdan başka Tanrı’yı yüceltmek için geri gelen olmadı mı? ¹⁹Sonra adama, “Kalk, yoluna koyul” dedi. “İmanın seni kurtardı.”

Tanrı Hükümranlığı Buradadır 17:20,21

²⁰Ferisiler, “Tanrı hükümranlığı ne zaman gelecek?” yolunda bir soru sordu. İsa onlara, “Tanrı hükümranlığı gözle görülebilir biçimde gelmez” dedi. ²¹“Ne de insanlar, ‘Bak, burada’ ya da, ‘Orada’ der. İşte Tanrı hükümranlığı aranızdadır.”*

Hükümranlığına Yol Açan Olaylar 17:22-37 (Matta 24:23-28; 37-41)

²²İsa öğrencilere, “İnsanoğlu’nun günlerinden birini görmek için özlem çekeceğiniz dönem geliyor” dedi. “Ama görmeyeceksiniz. ²³Size, ‘Bak, orada; bak, burada’ diyecekler. Sakın gidip aramaya koyulmayın. ²⁴Çünkü şimşek çakınca bir uçtan öbür uca tüm gökyüzünü nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu da [kendi gününde] tıpkı bunun gibi olacaktır. ²⁵Ne var ki, ilkin O’nun bir sürü işkence çekmesi ve bu kuşakça yadsınması gerekiyor. ²⁶Nuh’un günlerinde durum ne idiye, İnsanoğlu’nun günlerinde de öyle olacak. ²⁷Herkes yiyor, içiyor, evleniyor, everiliyordu; Nuh’un gemiye girdiği güne dek.. Sonra tufan gelip tümünü yok etti.

²⁸“Lut’un günlerinde de durum buydu. Herkes yiyor içiyor, satın alıyor satıyor, ekiyor, yapılar kuruyordu. ²⁹Lut’un Sodom’u bırakıp gittiği gün gökten ateşle kükürt yağdı ve tümünü yok etti. ³⁰İnsanoğlu’nun açıklanacağı günde de durum tıpkı bunun gibi olacak. ³¹“O gün damda olup da malları evde bulunan onları almaya inmesin. Bunun gibi tarladaki de geri dönmesin. ³²Lut’un karısını anımsayın. ³³Canını kurtarmaya çalışan herkes onu yitirecektir; ama yitiren onu koruyacaktır.

³⁴“Size diyorum ki, o gece bir yatakta iki kişi olacak; biri alınacak öbürü bırakılacak. ³⁵Değirmende birlikte buğday öğüten iki kadın olacak; biri alınacak öbürü bırakılacak.” ^{36a} ³⁷Öğrenciler, “Nerede, ya Rab?” diye sordu. İsa, “Ölü neredeyse, akbabalar da orada toplanacak” dedi.

Dul Kadınla Yargıç Simgesi 18:1-8

18 İsa her vakit dua etmeleri ve hiç yüreksiz olmamaları gerektiğini belirten bir simgesel öykü anlattı onlara: ²“Bir kentte Tanrı korkusunu öneme almayan, insana saygı tanımayan bir yargıç vardı. ³Bir de dul kadın vardı aynı kentte. İki de bir yargıca gelir, ‘Davalımdan hakkımı kovala’ diye yakarırdı. ⁴Yargıç uzun süre aldırış etmedi. Ama sonunda kendi kendine, ‘Her ne kadar Tanrı korkusunu öneme almayan, insana saygı tanımayan biriysem de, ⁵beni sürekli tedirgin etmesin diye bu dul kadının hakkını arayacağım’ dedi. ‘Yoksa boyuna gelip beni canımdan bezdirecek.’”

⁶Rab, “Adaletsiz yargıcın ne dediğini duyun” diye ekledi. ⁷“Ya Tanrı? Kendisine gece gündüz haykıran seçilmişlerinin hakkını savunmaz mı? Katlanışı ne denli sürer? ⁸Size derim ki, onların hakkını ivedilikle saptayacak. Yine de, İnsanoğlu geldiğinde şu dünyada acaba böylesi imanı bulacak mı?”

17:27 Yaratılış 7:7-23 17:28 Yaratılış 18:20 17:29 Yaratılış 19:15,24,25 17:31 Yaratılış 19:26

^a 36 [Tarlada iki kişi olacak; biri alınacak öbürü bırakılacak.]

Kendisini Doğru Sayanın Kişisel Çelişkisi 18:9-14

⁹Kendilerinin doğru olduğuna kanıp da geriye kalanları aşağı gören kimilerine İsa şu simgesel öyküyü anlattı:

¹⁰“İki adam dua etmek için tapınağa gitti. Biri Ferisi’ydi, öbürüyse gümrük vergisi toplayan. ¹¹Ferisi ayağa kalkıp kendi kendine şöyle dua etti: ‘Ya Tanrı, öbür insanlara –kapkaççılara, hilecilere, cinsel yolsuzluk yapanlara, ya da gümrük vergisi toplayan şu adama– benzemediğim için sana teşekkür ederim. ¹²Haftada iki kez oruç tutarım. Tüm kazancımın yüzde onunu veririm.’

¹³“Gümrük vergisi toplayansa uzakta durup gözlerini göğe kaldırmak bile istemedi. Yalnız göğsünü dövüyor, ‘Ey Tanrı, ben günahlıya acı’ diyordu. ¹⁴Size derim ki, ilki değil, ama bu adam evine doğrulukla donatılmış biri olarak döndü. Çünkü kendisini yükselten alçaltılacak, kendisini alçaltansa yükseltilecek.”

İsa Küçük Çocukları Kutlu Kılıyor 18:15-17

(Matta 19:13-15; Markos 10:13-16)

¹⁵İsa’nın yanına, dokunsun diye küçük çocuklar getirdiler. Ama öğrenciler bunu görünce çocukları getirenleri payladı. ¹⁶İsa onları çağırıp, “Çocukları bırakın, bana gelsinler” dedi. “Onlara engel olmayın. Çünkü Tanrı hükümranlılığı böylelerininindir. ¹⁷Doğrusu size derim ki, Tanrı hükümranlığını bir çocuk gibi kabul etmeyen ona hiç giremez.”

Sonsuz Yaşam Arayan Varlıklı Genç 18:18-30

(Matta 19:16-30; Markos 10:17-31)

¹⁸Bir başkan İsa’ya, “İyi Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?” diye sordu. ¹⁹İsa ona, “Neden bana iyi diyorsun?” dedi. “Tanrı’dan başka kimse iyi değildir. ²⁰Buyrukları bilirsin:

“Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin,
Adam öldürmeyeceksin,
Çalmayacaksın,
Yalan yere tanıklık etmeyeceksin,
Babana ve annene saygı göstereceksin.”

²¹Adam, “Bunların tümünü gençliğimden bu yana tuttum” diye yanıtladı. ²²İsa bunu duyunca, “Bir şeyin eksik kalıyor” dedi. “Varını yoğunu sat, yoksullara dağıt. Böylelikle göklerde varlığın olacaktır. Sonra da ardım sıra gel.”

²³Adam bunu duyunca yüreği tasayla doldu. Çünkü çok zengindi. ²⁴İsa onun tepkisini görünce, “Parası bol kişilerin Tanrı hükümranlığına girmesi ne denli güçtür!” dedi. ²⁵“Devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin bireyin Tanrı hükümranlığına girmesinden daha kolaydır.”

²⁶Bunu duyanlar, “Öyleyse kim kurtulabilir?” diye sordu. ²⁷İsa, “İnsanlar önünde olanaksız olan, Tanrı önünde olanaklıdır” diye yanıtladı. ²⁸Petros, “İşte biz her şeyi bırakıp ardın sıra geldik” dedi. ²⁹İsa, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Tanrı hükümranlığı için evini, eşini, kardeşlerini, ana-babasını, çocuklarını bırakan hiç kimse yoktur ki ³⁰şimdiki dönemde bunları kat kat almasın. Gelecek çağda ise sonsuz yaşamı alacaktır o.”

İsa Ölümünü ve Dirilişini Üçüncü Kez Belirtiyor 18:31-34 (Matta 20:17-19; Markos 10:32-34)

³¹İsa, on iki öğrenciyi bir yana çekip onlara, “Bakın” dedi, “Yeruşalim’e çıkıyoruz. İnsanoğlu için peygamberlerce yazılmış olanların tümü bütünlenecektir. ³²Ulusların eline verilecek, O’nunla alay edecekler, aşağılayacaklar, yüzüne tükürecekler. ³³Kamçıladıktan sonra O’nu öldürecekler. Üçüncü gün dirilecek.” ³⁴Ama öğrenciler bu sözlerin tekini bile anlamadı. Bu bildiri kendilerinden gizlendiği için söylenenleri kavrayamadılar.

İsa Görmez Dilenciği Görüme Kavuşturuyor 18:35-43 (Matta 20:29-34; Markos 10:46-52)

³⁵İsa, Yeriha kentine yaklaşırken, gözleri görmeyen bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu. ³⁶Bir topluluğun yakınından geçmekte olduğunu duyunca, “Ne oluyor?” diye sordu. ³⁷“Nasıralı İsa buradan geçiyor” diye yanıtladılar. ³⁸Adam yüksek sesle, “Ey İsa, Davut Oğlu, bana acı” diye bağırdı. ³⁹Öndekiler onu paylayarak bağırmanı kes diye üstelidiler. Ama o sesini büsbütün yükseltti: “Ey Davut Oğlu, bana acı.”

⁴⁰İsa duraklayıp onu kendisine getirmelerini buyurdu. Adam yaklaşıncı İsa sordu: ⁴¹“Sana ne yapmamı istiyorsun?” O da, “Ya Rab, yeniden göreyim” dedi. ⁴²İsa ona, “Gözlerin açılınsın!” dedi. “İmanın seni kurtardı.” ⁴³O anda görmeye başladı ve Tanrı’yı yücelterek İsa’nın ardı sıra gitti. Olayı gören tüm halk Tanrı’ya övgüler sundu.

Kısa Boylu Günahlının Tövbesi 19:1-10

19 İsa Yeriha’ya girdi. Kentin içinden geçiyordu. ²Orada Zakkay adında zengin bir adam vardı. Gümrük vergisi toplayanların önde geleniydi. ³Zakkay İsa’nın nasıl biri olduğunu görmek istedi. Ne var ki, biriken topluluk yüzünden bunu başaramadı. Çünkü boyu kısaydı. ⁴Hemen önden koşup İsa’yı görebilmek için geçeceği yol üstünde bir incir ağacına tırmandı. ⁵İsa oraya varınca yukarı bakarak, “Zakkay, çabuk aşağı in” dedi. “Çünkü bugün senin evinde kalmam gerekiyor.” ⁶Zakkay hemen aşağı indi ve sevinç içinde İsa’yı ağırladı.

⁷Bunu görenler söylenmeye koyuldu. “Günahlı bir adamın evinde kalmaya gitti” diyerek mırıldanıyorlardı. ⁸Zakkay ayağa kalkıp Rab’be, “Ya Rab, işte varlığımın yarısını yoksullara veriyorum” dedi. “Birinden haksızlıkla bir şey kaptımsa da dört katını geri veriyorum.” ⁹İsa ona, “Bugün bu eve kurtuluş geldi” dedi. “Çünkü o da İbrahim’in bir oğludur. ¹⁰Çünkü İnsanoğlu yitirileni aramaya ve kurtarmaya geldi.”

Uşaklara Bırakılan Para 19:11-28 (Matta 25:14-30)

¹¹Onlar bu sözleri dinlerken, İsa simgesel bir öykü anlatarak konuşmasını sürdürdü. Çünkü kendisi Yeruşalim’e yakın bulunduğundan, Tanrı hükümlerinin belirlemek üzere olduğunu sanıyorlardı. ¹²İsa şunu anlattı: “Soylu bir adam kendisine bir krallık sağlayıp yine geri dönmek amacıyla uzak bir ülkeye gitti. ¹³Önce on uşağını

yanına çağırıp kendilerine on gümüş verdi. 'Ben geri gelinceye dek bunu değerlendirin' dedi. ¹⁴Ne var ki, ülkesinin halkı kendisine kin besliyordu. Ardından elçi gönderip, 'Biz bu adamın başımıza kral olmasını istemiyoruz' dediler.

¹⁵"Soylu adam krallığı sağlayıp geri geldiğinde, parayı bıraktığı uşakları yanına çağırmaları için buyruk verdi; öyle ki parayı nasıl değerlendirdiklerini görsün. ¹⁶İlki yaklaşıp, 'Efendi, gümüşün on gümüş daha kazandı' dedi. ¹⁷Adam, 'Aferin iyi uşak' dedi. 'Az olanı kullanmakta güvenilir kişi olduğunu gösterdin. On kent üzerinde yetki veriyorum sana.'

¹⁸"İkincisi yaklaşıp, 'Efendi' dedi. 'Gümüşün beş gümüş daha getirdi.' ¹⁹Adam, 'Sana da beş kent üzerinde yetki veriyorum' dedi. ²⁰Bir başkası yaklaşıp, 'Efendi' dedi, 'İşte gümüşün. Onu bir mendile sarıp sakladım. ²¹Çünkü senden korkum vardı. Sert bir insansın. Koymadığını toplar, ekmediğini biçersin.' ²²Adam, 'Kendi ağzından çıkan sözle seni suçlu çıkaracağım kötü uşak' dedi. 'Benim sert bir insan olduğumu biliyordun. Koymadığımı toplar, ekmediğimi biçerim. ²³Öyleyse niçin paramı bankaya yatırmadın? Hiç olmazsa, geldiğimde onu faiziyle birlikte çekerdim.'

²⁴"Sonra orada duranlara, 'Bu adamdan elindeki gümüşü alın, on gümüşü olana verin' dedi. ²⁵'Efendi, onun on gümüşü var' diye karşılık verdiler. ²⁶Adam, 'Size derim ki' dedi, 'Malı olan herkese daha da çok verilecek, ama bir şeyi olmayandan elindeki bile alınacaktır.

²⁷"Kendilerine krallık etmemi istemeyen bu düşmanlarıma gelince; onları buraya getirin, gözümün önünde idam edin." ²⁸İsa bu sözleri söyledikten sonra onlardan önce Yeruşalim'e doğru yola çıktı.

YERUŞALİM'İ KAPSAYAN HİZMET

Yeruşalim'e Görkemli Giriş 19:29-40

(Matta 21:1-11; Markos 11:1-11; Yuhanna 12:12-19)

²⁹Zeytinlik Dağı denen tepenin eteğinde Beytfaci'ye ve Beytanya'ya yaklaşınca, İsa öğrencilerden ikisini gönderdi. ³⁰Onlara, "Karşıdaki köye gidin" dedi. "Oraya varır varmaz bağlı duran bir sığa göreceksiniz. Ona hiçbir vakit, hiç kimse binmemiştir. Onu çözüp getirin. ³¹Eğer biri size, 'Onu niçin çözüyorsunuz?' diye sorarsa, 'Bu Rab için gereklidir' diyeceksiniz."

³²Gönderilenler gitti, her şeyi İsa'nın dediği gibi buldular. ³³Sıpayı çözüyorlardı ki sahipleri, "Bu sıpayı niçin çözüyorsunuz?" diye sordu. ³⁴Öğrenciler de, "Bu, Rab için gereklidir" dedi. ³⁵Sıpayı alıp İsa'ya getirdiler. Kendi giysilerini sıpanın üstüne atarak, İsa'nın binmesine yardım ettiler. ³⁶İsa ilerlerken de giysilerini halı gibi yolun üstüne serdiler.

³⁷İsa, Zeytinlik Dağı'nın alt yamacına yaklaştığında, tüm öğrenci topluluğu^a sevinçten coşarak, tanık oldukları güçlü işlerin hepsine ilişkin yüksek sesle Tanrı'ya övgü sunmaya koyuldu. ³⁸Şöyle bağıryorlardı:

"Rab'bin adıyla gelen Hükümran kutludur.

Gökte esenlik, Yücelerde Olan'a yücelik olsun!"

³⁹Topluluğun içinden bazı Ferisiler İsa'ya, "Öğretmen, öğrencilerini payla" dedi. ⁴⁰İsa, "Size derim ki, bunlar susarlarsa taşlar bağıracak" diye yanıtladı.

^a bkz. Matta 5:1

Kentin İlgisizliği 19:41-44

⁴¹İsa yaklaşip kenti görünce onun için ağladı. ⁴²“Keşke sen de bugün esenlik sağlayan değerlerin ne olduğunu bilseydin” dedi. “Ama şimdi onlar gözlerinden gizli kalıyor. ⁴³Düşmanlarının çevrende siper kazıp seni kuşatacakları, her yönden saracakları günler geliyor. ⁴⁴Seni de, bağrında taşıdığın çocuklarını da kaldırıp yere çarpacaklar. Sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü kendini ilgilendiren tanrısal ziyaret vaktini bilmedin.”

İsa Tapınağı Arıyor 19:45-48

(Matta 21:12-17; Markos 11:15-19; Yuhanna 2:13-22)

⁴⁵İsa tapınağa girdi, oradaki satıcıları dışarı atmaya başladı. ⁴⁶Onlara, “Kutsal Kitap’ta yazılmıştır” dedi:

“Evim dua evi olacaktır.

Ama siz onu eşkıya yatağı yaptınız.”

⁴⁷Her gün tapınakta öğretiyordu. Başrahipler, dinsel yorumcular O’nu yok etmek istiyordu, halkın yöneticileri de aynı isteği güdüyordu. ⁴⁸Ne var ki, elverişli ortamı bulamıyorlardı. Çünkü tüm halk kulak kesilmiş O’nu dinliyordu.

İsa’nın Yetkisine İlişkin Soru 20:1-8

(Matta 21:23-27; Markos 11:27-33)

20 Günlerden bir gün İsa tapınakta halka öğretmekte ve Sevinç Getirici Haber’i yaymaktayken başrahiplerle dinsel yorumcular yanlarına İhtiyarlar’ı alarak karşısına dikildiler. ²“Bize söyle bakalım” dediler, “Bu işleri hangi yetkiye dayanarak yapıyorsun? Bu yetkiyi sana veren kim?” ³İsa, “Ben size bir soru sorayım” diye yanıtladı. “Söyleyin bana: ⁴Yahya’nın vaftiz etme yetkisi nereden geldi? Tanrı’dan mı yoksa insanlardan mı?”

⁵Onlar aralarında düşünmeye koyuldular. Şöyle diyorlardı: “Eğer Tanrı’dandır dersek, O bize, ‘Öyleyse niçin ona inanmadınız?’ diye soracak. ⁶Yok eğer, ‘İnsanlardandır’ dersek, tüm halk bizi taşlar. Çünkü Yahya’nın peygamber olduğuna kanmış bulunuyorlar.” ⁷Bunun üzerine, nereden geldiğini bilmediklerini söylediler. ⁸İsa, “Öyleyse, ben de size bu işleri hangi yetkiye dayanarak yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

Bağ Kiralayanlara İlişkin Simgesel Öykü 20:9-19

(Matta 21:33-46; Markos 12:1-12)

⁹İsa halka şu imgesel öyküyü anlatmaya başladı: “Bir adam asma dikti, bağı bağcılara kiralarak uzun bir süre için başka bir ülkeye gitti^a. ¹⁰Bağ bozumunda, ürünün bir bölümünü kendisine vermeleri için kiracılarına bir uşak gönderdi. Ama kiracılar onu tartaklayıp eli boş geri gönderdiler. ¹¹Adam başka bir uşak gönderdi. Onu da tartaklayıp aşağıladılar ve eli boş gönderdiler. ¹²Adamcağız üçüncü bir uşak gönderdi. Onu da yaralayıp dışarı attılar.

19:44 Mezmur 137:9 19:46 Yeşaya 56:7; Yeremya 7:11 20:9 Yeşaya 5:1

^a bkz. Matta 21:33

¹³“Bunun üzerine bağ sahibi, ‘Ne yapayım?’ dedi. ‘Sevgili oğlumu göndereyim. Belki ona saygı gösterirler.’ ¹⁴Ama kiracılar oğlunu görünce, ‘İşte malları miras alacak olan burada’ diye aralarında söyleştiler, ‘Haydi, şunu öldürelim de mirasına konalım.’ ¹⁵Böylece onu bağdan dışarı sürükleyip öldürdüler. Şimdi, bağ sahibi onlara ne yapacak? ¹⁶Varıp o kiracıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. “Bunu duyanlar, “Tanrı korusun!” dediler. ¹⁷İsa onların gözlerinin içine bakarak sordu: “Öyleyse, yazılmış olan bu söz ne anlam taşır?

‘Yapıcıların kaldırıp attığı Taş, işte bu baş köşeye konulan Taş oldu.’”

¹⁸“Bu Taş’a çarpıp düşen herkes paramparça olacak. Taş da kimin üstüne düşerse onu ezip toz edecek.”

¹⁹Dinsel yorumcularla başrahipler o anda O’na el uzatmak istedilerse de halktan korktular. Çünkü bu simgesel öyküyle kendilerine deşindiğini anladılar.

Kayser’e Vergi Ödemeli mi? 20:20-26

(Matta 22:15-22; Markos 12:13-17)

²⁰İsa’yı gözlemeye başladılar. O’nu kendi sözüyle tuzağa düşürmek istiyorlardı. Sözde doğru kişiler gibi davranan, ama gerçekte O’nu valinin yetkisine ve yargılamasına teslim etmek için saman altından su yürüten rol yapıcı kişiler gönderdiler^a. ²¹Bunlar varıp, “Ey Öğretmen, doğru konuştuğunu ve öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz” dediler. “Tam tersine, Tanrı yolunu gerçekten öğretiyorsun. ²²Söyle bize: Kayser’e vergi ödemek bizim için yasal mı yoksa değil mi?^b”

²³İsa onların kurnazlığını bildiğinden, ²⁴“Bana bir dinar gösterin” dedi. “Bunun üzerindeki yüz ve yazı kimindir?” Onlar, “Kayser’in!” diye yanıtladılar. ²⁵İsa’nın karşılığı şu oldu: “Bu durumda Kayser’e ilişkin şeyleri Kayser’e, Tanrı’ya ilişkin olanları da Tanrı’ya verin.”

²⁶Halkın önünde O’nu kendi sözüyle tuzağa düşüremediler. Verdiği yanıtı şaşarak susup kaldılar.

Ölülerin Dirilmesi Sorunu 20:27-40

(Matta 22:23-33; Markos 12:18-27)

²⁷Bazı Sadukiler^c –ölülerin diriliş diye bir şey yoktur yolunda konuşanlar– yaklaşıp İsa’ya bir soru sordu: ²⁸“Ey Öğretmen, Musa bize buyurmuştur ki, evli bir adam çocuğu olmadan ölürse, kardeşi dul kalan kadınla evlenmeli, böylelikle kardeşine soy yetiştirmeli.

²⁹“Yedi kardeş vardı. Birincisi bir kadınla evlenip çocuksuz öldü. ³⁰İkincisi de, ³¹üçüncüsü de onunla evlendi. Aynı durumda yedisi de çocuk bırakmadan öldü. ³²Sonunda kadın da öldü. ³³Ölüler dirildiğinde bu kadın hangisinin karısı olacak? Öyle ya, yedisi de onu kendisine eş olarak aldı.”

³⁴İsa yanıtladı: “Bu çağın insanları evlenirler de everilirler de. ³⁵Ama o çağa ve ölümler arasından dirilmeye yaraşır görülenler ne evlenirler ne de everilirler. ³⁶Çünkü artık ölüm nedir bilmezler. Onlar meleklerle eşittir ve diriliş çocukları olmaları nedeniyle Tanrı çocuklarıdır. ³⁷Kaldı ki, ölümlerin dirilişini Musa’nın kendisi, yanan

^a bkz. Matta 22:15

20:17 Mezmur 118:22 **20:28** Yaratılış 38:8; Yasanın Tekrarı 25:5,6 **20:37** Mısır’dan Çıkış 3:2,6

^b bkz. Matta 22:17

^c bkz. Matta 3:7

çalıyla ilgili bölümde^a belirtti. Orada Rab için İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı diyor. ³⁸Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Çünkü herkes O'nun için yaşar." ³⁹Dinsel yorumcuların bazısı, "Öğretmen, doğru söyledin" diye yanıtladı. ⁴⁰Bundan sonra kendisine hiçbir şey sormak ataklığında bulunmadılar.

Mesih'le İlgili Somut Soru 20:41-44 (Matta 22:41-46; Markos 12:35-37)

⁴¹İsa onlara, "Mesih için nasıl Davut'un Oğlu'dur yolunda söz ederler?" dedi. ⁴²"Davut'un kendisi Mezmurlar kitabında şöyle diyor:
"Rab Rabbim'e, «Sağımda otur» dedi,
⁴³"Düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek."
⁴⁴"Eğer Davut'un kendisi O'na Rab diyorsa, O nasıl Davut'un Oğlu olabilir?"

Dinsel Yorumculara Yöneltilen Yargı 20:45-47 (Matta 23:1-36; Markos 12:38-40; Luka 11:43)

⁴⁵Tüm halk dinlerken İsa öğrencilere şunu söyledi: ⁴⁶"Uzun giysilerle dolaşmaktan hoşlanan, çarşıda meydanda saygıyla selamlanmayı, sinagogların baş koltuklarını, şölenlerin de ön sıralarını seven dinsel yorumculardan sakının. ⁴⁷Dul kadınların evlerine konan, gösteriş için uzun uzadıya dualar yapan bu insanların yargılanması daha ağır olacaktır."

Dul Kadının Armağanı 21:1-4 (Markos 12:41-44)

21 İsa çevreye bakınca, tapınağın para kutusuna armağanlarını bırakan varlıklı kişileri gördü. ²Bu arada oraya iki bakır kuruş bırakan yoksul bir dul kadını da gördü. ³"Doğrusu size derim ki" dedi, "Bu yoksul dul herkesten daha çok para bıraktı. ⁴Çünkü ötekilerin tümü varlıklarının bolluğundan armağan bıraktı. Ama bu kadın yoksulluğundan, nesi varsa onu –tüm geçim olanağını– bıraktı."

Taş Üstünde Taş Kalmayacak 21:5,6 (Matta 24:1-2; Markos 13:1-2)

⁵Bazıları tapınağın göz kamaştırıcı taşlarla, Tanrı'ya sunulan armağanlarla süslenmiş olduğundan söz ediyordu. ⁶İsa, "Günler geliyor" dedi, "Bu gördüklerinizden taş üstünde taş kalmayacak. Yıkılmadık bir şey bırakılmayacak."

En Acı Olayın Habercileri 21:7-19 (Matta 24:3-14; Markos 13:3-13)

⁷Kendisine sordular: "Öğretmen, bu olaylar ne zaman olacak? Bunların yaklaştığını gösteren belirti ne olacak?"

⁸İsa, "Dikkat edin, kimse sizi kandırmasın" dedi. "Çünkü birçokları adımla gelip, 'Ben O'yum, vakit yakındır' diyecek. Onların ardından gitmeyin. ⁹Savaşın,

^a bkz. Markos 12:26

kargaşalıktan söz edildiğini duyduğunuzda korkuya kapılmayın. Çünkü önce bu olayların olması gerekir. Ama son hemen gelmeyecek.”¹⁰Sonra, “Ulus ulusa, krallık krallığa karşı ayaklanacak” dedi.

¹¹“Güçlü depremler olacak, çeşitli yerlerde kıtlıklar, bulaşıcı hastalıklar çıkacak. Korkunç görünüşler, gökte güçlü belirtiler görülecek. ¹²Ama tüm bunlardan önce size el kaldıracaklar, baskı uygulayacaklar. Sizleri sinagoglara teslim edecekler, cezaevlerine atacaklar. Adıma bağlılık yüzünden kralların, valilerin önüne çıkarılacaksınız. ¹³Bu olaylar tanıklığınıza olanak sağlayacak. ¹⁴Kendinizi nasıl savunacağınıza önceden hazırlık gerekmediğini aklınızda tutun. ¹⁵Çünkü ben size hem söz hem de anlayış vereceğim. Öyle ki, hiçbir düşmanınız size karşı çıkamayacak, sizi yalanlayamayacak. ¹⁶Ana-babanız, kardeşleriniz, hısımlarınız, arkadaşlarınız bile sizi ele verecek; kiminizi de öldürecekler. ¹⁷Adıma bağlılığınız yüzünden herkesin hincına uğrayacaksınız. ¹⁸Ama başınızdan bir tek kıl bile yitirilmeyecek. ¹⁹Sabırla canlarınızı kazanacaksınız^a.”

Yeruşalim'in Yıkılacağı Bildiriliyor 21:20-24

(Matta 24:15-21; Markos 13:14-19)

²⁰“Yeruşalim'in ordular tarafından kuşatıldığını gördüğünüzde, yıkımının yaklaştığını bileceksiniz. ²¹O zaman Yahudiye ülkesinde bulunanlar dağlara kaçınsın. Kentin içinde oturanlar uzağa gitsin. Çevre köylerdeki kente girmesin. ²²Çünkü bunlar tüm yazılı olanların yerini bulacağı oç alma günleridir.

²³“O günlerde çocuk bekleyenlere, emzikiilere ne yazık! Çünkü buraya korkunç sıkıntı, bu halka da tanrısal öfke inecek. ²⁴Kılıcın ağzına düşecekler, tüm uluslara tutsak götürülecekler. Yeruşalim ulusların ayakları altında ezilecek; ulusların günleri doluncaya dek..”

İnsanoğlu'nun Gelişi 21:25-28

(Matta 24:29-31; Markos 13:24-27)

²⁵“Güneşte, ayda, yıldızlarda belirtiler olacak. Yeryüzünde ise denizin, yükselen dalgaların kükreyişinden uluslar şaşkına dönüp bunalacak.

²⁶“Dünyayı saran olayların korkusundan insanların yürekleri eriyecek. Çünkü göklerin güçleri sarsılacak.

²⁷“Bunun ardından, İnsanoğlu'nun büyük güçle ve sınırsız yücelikle bir bulutta geldiğini görecekler. ²⁸Bu olaylar olmaya başlayınca başlarınızı kaldırın; çünkü özgürlük saatiniz yaklaşmaktadır.”

İncir Ağacından Edinilen Bilgi 21:29-33

(Matta 24:32-35; Markos 13:28-31)

²⁹İsa onlara simgesel bir öykü anlattı: “İncir ağacına ve bütün ağaçlara bakın.

³⁰Yaprak sürdüklerini görünce, yazın yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız.

³¹Bunun gibi, bu olayları gördüğünüzde de Tanrı hükümrانlığının yakında olduğunu bilesiniz. ³²Doğrusu size derim ki, bu olayların tümü yerine gelinceye dek bu soy^b kaybolmayacaktır. ³³Gök ve yer geçip gidecek, ama sözlerim geçmeyecek.”

^a bkz. 9:24; Matta 10:39; 16:25

^b bkz. Matta 24:34

Kendinize Dikkat Edin 21:34-38

³⁴“Kendinize dikkat edin. Zevk u sefayla, sarhoşlukla, yaşamın kaygılarıyla yürekleriniz katılaşmasın. Ve o gün size bir tuzak gibi ansızın gelsin. ³⁵Çünkü bu, yeryüzünde oturanların tümünün başına gelecek. ³⁶Hep uyanık olun, dua edin. Öyle ki, ileride olacakların tümünden kaçacak gücü bulasınız ve İnsanoğlu'nun önünde durabilesiniz.”

³⁷İsa gündüz vakti tapınakta öğretiyor, gece Zeytinlik Dağı'na çekilip orada sabahlıyordu. ³⁸Sabahın çok erken saatinde tüm halk kendisini dinlemek için tapınakta O'na akın ediyordu.

İSA'NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

İsa'yı Öldürmek İçin Düzen Kuruluyor 22:1,2
(Matta 26:1-5; Markos 14:1,2; Yuhanna 11:45-53)

22 Passah'ın kutlanması^a olarak bilinen mayasız ekmek töreni^b yaklaşıyordu. ²Başrahiplerle dinsel yorumcular İsa'yı nasıl ortadan kaldıracabileceklerini araştırıyordu. Çünkü halktan korkuyorlardı.

Yahuda İsa'yı Ele Vermek İçin Anlaşıyor 22:3-6
(Matta 26:14-16; Markos 14:10,11)

³Şeytan On İkiler'den biri olan İškariyot adlı Yahuda'ya girdi. ⁴Yahuda gitti, başrahiplerle ve tapınak görevlileriyle İsa'yı nasıl onların eline vereceğini danıştı. ⁵Onlarsa sevindi, kendisine para vermek için anlaştılar. ⁶Yahuda kabul etti. Topluluğun ortalıkta olmadığı bir sırada İsa'yı ele vermek için elverişli ortamı kollamaya başladı.

Öğrencilerle Birlikte Passah Yemeği 22:7-13
(Matta 26:17-25; Markos 14:12-21; Yuhanna 13:21-30)

⁷Passah kurbanının kesilmesi gereken mayasız ekmek günü geldi. ⁸İsa, Petros'la Yuhanna'ya buyruk vererek kendilerini saldı: “**Gidin, bizim için Passah'ı hazırlayın ki, birlikte yiyelim.**” ⁹Onlar, “Nerede hazırlık yapmamızı istiyorsun?” diye sordu. ¹⁰İsa, “**Kente girdiğinizde, sizi testiyle su taşıyan bir adam karşılayacak**” dedi. “**Kendisini izleyin. Hangi eve girerse ¹¹o evin sahibine, ‘Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Passah yemeğini yiyeceğim oda nerede diye soruyor’ deyin. ¹²O size üst katta düzenlenmiş geniş bir oda gösterecek. İşte orada yemeği hazırlayın.**” ¹³Gittiler, her şeyi O'nun bildirdiği gibi buldular ve Passah yemeğini hazırladılar.

İsa'nın Kurduğu Sofra: Ekmekle Şarap 22:14-23
(Matta 26:26-30; Markos 14:22-26; I.Korintoslulara 11:23-25)

¹⁴Vakit gelince İsa sofraya oturdu. Haberciler de O'nunla birlikte oturdu. ¹⁵İsa onlara, “**İşkence çekmeden önce, bu Passah yemeğini sizlerle birlikte yemek için**

^a bkz. Matta 26:1

^b bkz. Matta 26:17

dayanılmaz özlem duydum” dedi. ¹⁶“Çünkü size derim ki, Tanrı hükümrانlığında tüm anlamı belirinceye dek, bir daha böyle bir yemeğe oturmayacağım.”

¹⁷Sonra bir bardak aldı. Teşekkür yükselterek, “Bunu alın ve aranızda paylaşın” dedi. ¹⁸“Size derim ki, Tanrı hükümrانlığı gelinceye dek, bundan böyle bağın bu ürününden içmeyeceğim.” ¹⁹Sonra ekmeği aldı. Teşekkür yükselterek parçalayıp böldü ve onlara verdi. “Bu sizler için verilen bedenimdir” dedi. “Bunu anılmam için yapın.” ²⁰Yemekten sonra onlara bardağı da verdi. “Bu bardak sizler için akıtılan kanımdaki yeni antlaşmadır” dedi. ²¹“Ancak, beni ele verenin eli işte benimle birlikte sofradadır. ²²Çünkü İnsanoğlu karşılaştırıldığı gibi gidiyor. Ama kimin aracılığıyla ele veriliyorsa vay o adamın başına!” ²³Bunun üzerine öğrenciler aralarında bu işi yapacak adamın kim olabileceğini tartışmaya başladı.

Hangimiz Daha Üstün? 22:24-30

²⁴İçlerinden kimin daha üstün olduğu üzerinde de aralarında bir sürtüşme oluştu. ²⁵İsa, “Ulusların kralları onlar üzerinde egemen kesilir” dedi. “Onları yönetenler^a yararlılık eylemleriyle tanınırlar. ²⁶Ama sizin durumunuz böyle olmayacak. Tam tersine en üstünüz çirak, yöneteniniz de hizmet görücü sayılsın. ²⁷Kimdir üstün olan? Sofrada oturan mı, yoksa hizmet sunan mı? Sofrada oturan değil mi? Ama ben sizin aranızda hizmet sunan gibiyim. ²⁸Sizler benim denenmelerimde benimle birlikte duranlarsınız. ²⁹Ben de size bir hükümrانlık özgülüyorum; tıpkı Babam’ın bana özgüllediği gibi. ³⁰Öyle ki, hükümrانlığımda soframda yiyip içesiniz ve tahtlara oturup İsrail’in On İki Soyu’nu yargılayasınız.”

İsa Petros’un Yadsıyışını Önceden Bildiriyor 22:31-34 (Matta 26:31-35; Markos 14:27-31; Yuhanna 13:36-38)

³¹“Simon, Simon! İşte şeytan buğdayı samandan ayırırçasına sizi elemek için olanak aradı. ³²Ama imanın sarsılmasın diye senin için dua ettim. Sen de geri döndüğünde* kardeşlerini destekle.”

³³Petros, “Efendi” dedi. “Seninle birlikte cezaevine de, ölüme de gitmeye hazırım.” ³⁴İsa, “Sana derim ki, Petros” dedi. “Bugün horoz ötmeden önce, üç kez beni tanıdığını yadsıyacaksın.”

İsa Suçlularla Bir Sayılıyor 22:35-38

³⁵İsa sözünü sürdürdü: “Ben sizi para kesesiz, torbasız, pabuçsuz gönderdiğimde^b bir şeye yoksunluk çektiniz mi?” Onlar, “Hiç çekmedik” diye yanıtladı. ³⁶İsa, “Ama şimdi para kesesi olan da, torbası olan da yanına alsın” dedi. “Kılıcı olmayan giysisini satsın, bir kılıç satın alsın. ³⁷Çünkü size derim ki, bana ilişkin şu Yazı yerine gelmeli:

“Yasaya saygısı olmayanlarla bir sayıldı.’

Çünkü benim için yazılanlar yerine gelecektir.”

³⁸Onlar, “Efendi, işte burada iki kılıç duruyor” dedi. İsa, “Yeter artık!” diye yanıtladı.*

22:20 Mısır’dan Çıkış 24:8; Yeremya 31:31; Zekarya 9:11

^a Evergetis: Bağışçı. Yönetimi elinde bulunduranlar halk doğrultusunda ‘iyilik yapıcı’ olarak tanınmak isterler.

^b Sevinç Getirici Haber’i yayma.

22:37 Yeşaya 53:12

İsa Zeytinlik Dağı'nda Dua Ediyor 22:39-46 (Matta 26:36-46; Markos 14:32-42)

³⁹İsa kentten ayrıldı, alıştığı üzere Zeytinlik Dağı'na çıktı. Öğrenciler de O'nu izledi. ⁴⁰Oraya varınca onlara, "Dua edin denenmeye sürüklenmeyiniz" dedi. ⁴¹Onlardan ayrılıp bir taş atımı uzağa dek gitti, diz çöküp dua etmeye koyuldu: ⁴²"Ey Baba! Eğer istersen bu bardağı uzaklaştır benden^a. Ama benim isteğim değil, senin isteğin uygulansın." [⁴³Gökten bir melek belirip O'nu güçlendirdi. ⁴⁴Yoğun acı duyarak daha da içtenlikle duaya koyuldu. Teri iri kan damlalarına benzercesine toprağa dökülüyordu.] ⁴⁵Duadan kalkıp öğrencilerin yanına geldiğinde, onları üzüntüden uyur durumda buldu. ⁴⁶"Neden uyuyorsunuz?" dedi. "Kalkın dua edin ki, denenmeye düşmeyiniz."

İsa'nın Ele Verilmesi ve Tutuklanması 22:47-53 (Matta 26:47-56; Markos 14:43-50; Yuhanna 18:3-11)

⁴⁷O daha sözünü bitirmeden bir topluluk belirdi. Topluluğu On İnkiler'den biri, Yahuda adındaki adam yöneltiyordu. Yahuda öpmek için İsa'ya yaklaştı. ⁴⁸Ama İsa ona, "İnsanoğlu'nu bir öpüşle mi ele veriyorsun, Yahuda?" dedi. ⁴⁹İsa'nın yanındakiler olacakları görünce, "Kılıçla vuralım mı, Efendi?" dediler. ⁵⁰İçlerinden biri, başrahibin uşağına kılıçla vurduğu gibi onun sağ kulağını kopardı. ⁵¹Ama İsa, "Yeter, bırak!" dedi. Sonra uşağın kulağına dokunup onu iyileştirdi.

⁵²İsa, kendisini yakalamaya gelen başrahiplere, tapınak görevlilerine ve İhtiyarlar'a, "Eşkıyaya karşı çıkarcasına kılıçlarla sopalarla gelmek mi gerekirdi?" dedi. ⁵³"Her gün tapınakta sizin aranızdaydım; bana el sürmediniz. Ama şu an sizin saatinizdir; karanlığın egemen kesildiği saat."

Petros'un Yadsıması 22:54-62

(Matta 26:57,58; 69-75; Markos 14:53,54; 66-72; Yuhanna 18:12-18; 25-27)

⁵⁴İsa'yı yakalayıp başrahibin evine getirdiler. Petros ise gerilerden izledi. ⁵⁵Avlunun orta yerinde ateş yakıp çevresine oturdular. Petros da aralarında oturuyordu. ⁵⁶Ateşin aydınlığında oturduğunu gören bir hizmetçi kız, gözlerini ona dikerek, "Aa, bu adam da O'nunla birlikteydi" dedi. ⁵⁷Ama Petros yadsıyarak, "Kadın, ben O'nu tanımıyorum" dedi.

⁵⁸Biraz sonra başka birinin gözü Petros'a ilişti. "Sen de onlardansın" dedi. Ama Petros, "Değilim, arkadaş!" diye karşılık verdi. ⁵⁹Yaklaşık bir saat uzunluğunda zaman geçti. Derken başka biri üsteledi: "Kuşkusuz bu da O'nunla birlikteydi. Baksana, adam Galileli." ⁶⁰Ama Petros, "Ne demek istediğini bilmiyorum, arkadaş!" dedi. O daha bunu söylerken, ansızın horoz öttü. ⁶¹Rab döndü, Petros'a baktı. Petros, Rab'bin kendisine söylediklerini anımsadı: "Bugün horoz ötmeden önce üç kez beni yadsıyacaksın." ⁶²Ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

^a bkz. Matta 26:39

İsa Alaya Alındı, Gözleri Bağlandı, Dövüldü 22:63-65

(Matta 26:67,68; Markos 14:65)

⁶³İsa'yı kısıkvrak tutan adamlar O'nu alaya aldı, dövdü. ⁶⁴Gözlerini bağlayıp, "Peygamberlikte bulun bakalım" dediler. "Kimdir sana vuran?" ⁶⁵O'na daha bir sürü aşağılayıcı söz söylediler.

İsa Kurul'un Önünde 22:66-71

(Matta 26:59-66; Markos 14:55-64; Yuhanna 18:19-24)

⁶⁶Gün ağarınca, halkın İhtiyarları –başrahiplerle dinsel yorumcular– toplandı. İsa'yı Kurulları'na* götürdüler. ⁶⁷"Söyle bize, sen Mesih misin?" diye sordular. İsa onlara, "Eğer söylersem iman etmeyeceksiniz" dedi. ⁶⁸"Ve soru sorarsam yanıtlamayacaksınız. ⁶⁹Ama bundan böyle,

'İnsanoğlu Tanrı gücünün sağında oturacaktır.'"

⁷⁰Tümü birden, "Öyleyse sen Tanrı'nın Oğlu musun?" diye sordu. İsa, "Öyle olduğumu kendiniz söylüyorsunuz" diye yanıtladı. ⁷¹Bunun üzerine, "Bundan böyle tanığa ne gerek var?" dediler. "İşte kendi ağzından duyduk."

Vali Pilatus'un Önünde 23:1-5

(Matta 27:1,2; 11-14; Markos 15:1-5; Yuhanna 18:28-38)

23 Orada toplananların tümü kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdü. ²O'nu suçlamaya başladılar. "Bu adamı ulusumuzu yoldan saptırırken yakaladık" dediler. "Kayser'e vergi ödememizi önlüyor, kendisinin Mesih olduğunu söylüyor, krallık taslıyor."

³Pilatus İsa'ya sordu: "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" İsa, "Söylediğin gibidir" diye yanıtladı. ⁴Pilatus başrahiplere ve topluluğa, "Ben bu adamda hiçbir suç bulmuyorum" dedi. ⁵Ama onlar ayak dirediler: "Halkı kışkırtıyor. Yahudiye'nin bir ucundan öbür ucuna öğretisini yayıyor. Galile'den başladı bu ve buraya dek vardı."

İsa Herodes'e Gönderiliyor 23:6-12

⁶Pilatus bunu duyunca, O'nun Galileli olup olmadığını sordu. ⁷Herodes'in yetkili bulunduğu bölgeden geldiğini öğrenince O'nu Herodes'e gönderdi. O günlerde Herodes Yeruşalim'deydi, ⁸İsa'yı görünce çok sevindi. Çünkü onun için söylenenleri duymuştu. Uzun süredir O'nu görmek istiyor, bir belirti göstermesine tanık olmayı umuyordu. ⁹İsa'ya bir sürü soru sordu. Ama O hiç yanıt vermedi. ¹⁰Başrahiplerle dinsel yorumcular orada durmuş, sert sözlerle İsa'yı suçluyordu. ¹¹Herodes'le askerleri de O'nu küçümseyerek alaya aldı. Herodes O'nu parlak bir giysiyle kuşatıp Pilatus'a geri gönderdi. ¹²O gün Herodes'le Pilatus birbiriyle dost oldu. Çünkü bundan önce karşılıklı düşmanlıktaydılar.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 23:13-25

(Matta 27:15-26; Markos 15:6-15; Yuhanna 18:39-19:1-16)

¹³Pilatus başrahiplerle başkanları ve halkı bir araya çağırıldı. ¹⁴Kendilerine, “Bu adamı halkı yoldan saptırıyor suçlamasıyla bana getirdiniz” dedi. “Ben de O’nu önünüzde sorguya çektim. Ama öne sürdüğünüz suçlamalardan hiçbirini bulamadım kendisinde. ¹⁵Herodes de bir suç bulamadı. İşte bakın, O’nu bize geri gönderdi. O’nun ölümü gerektirecek hiçbir suç işlemediği ortadadır. ¹⁶Bu nedenle, O’nu dövüp salıvereceğim.” ^{17a}

¹⁸Ama tümü bir ağızdan bağıyordu: “O’nu ortadan kaldır! Bize Bar Abbas’ı salıver” ¹⁹Bar Abbas kentte başgösteren bir ayaklanma yüzünden cezaevine atılmıştı. Üstelik adam da öldürmüştü. ²⁰Pilatus İsa’yı salıvermek istediğinden, onlarla bir kez daha konuştu. ²¹Ama, “O’nu çarmıha çak, çarmıha çak” diye avaz avaz bağıyorlardı.

²²Pilatus üçüncü kez sordu: “Neden? Ne kötülük yaptı ki? Kendisinde ölümü gerektirecek bir suç bulamadım. Bu nedenle, O’nu dövüp salıvereceğim.” ²³Ama onlar diretti. Avaz avaz bağıarak O’nu çarmıha çakmasını istediler. Sesleriyle baskın çıktılar. ²⁴Bunun üzerine Pilatus isteklerinin uygulanması için karar çıkardı. ²⁵İstedikleri kişiyi –başkaldırmaktan ve adam öldürmekten cezaevine atılan adamı– salıverdi. İsa’yı da onların dileğine bıraktı.

İsa Çarmıha Çakılıyor 23:26-43

(Matta 27:32-44; Markos 15:21-32; Yuhanna 19:17-27)

²⁶İsa’yı götürürlerken, Kireneli^b Simon adında bir adam çiftlikten dönüyordu. Onu tuttular; İsa’nın ardı sıra taşısın diye haçı sırtına yüklediler. ²⁷Halktan büyük bir topluluk ve O’nun için ağlayıp dövünen kadınlar kendisini izliyordu. ²⁸İsa kadınlara dönüp, “Yeruşalim kızları” dedi. “Benim için gözyaşı dökmeyin. Kendiniz için ve çocuklarınız için gözyaşı dökün. ²⁹Çünkü, ‘Kısırlara, hiç çocuk doğurmamış döl yataklarına, hiç süt emzirtmemiş memelere ne mutlu!’ diyecekleri günler işte geliyor.

³⁰“O vakit dağlara, ‘Üzerimize kapanın’ tepelere, ‘Bizi örtün’ demeye başlayacaklar. ³¹Çünkü ağaç yaşken bunu yapanlar, kuru ağaca ne yapmazlar?” ³²İdam edilmek üzere İsa’nın yanı sıra başka iki kişi –iki kıyacı– de götürüyorlardı. ³³Kafatası denilen yere varınca, O’nu ve kıyacıları çarmıha çaktılar; biri sağda öbürü solda.

³⁴[İsa, “Baba, onları bağışla” dedi. “Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.”]

“Kura çektiler,

O’nun giysilerini aralarında paylaştılar.”

³⁵Halk durmuş seyrediyordu. Başkanlar alay havasıyla, “Başkalarını kurtardı” diyorlardı. “Eğer gerçekten Tanrı’nın Mesih’i, seçilmiş kişisiyse kendisini kurtarsın bakalım.” ³⁶Askerler de yaklaşip sirke vererek O’nu tiye aldılar. ³⁷“Eğer Yahudiler’in kralıysan kendini kurtar” diye laf atıyorlardı. ³⁸İsa’nın başı üzerinde şu yazı yazılıydı: **YAHUDİLERİN KRALIDIR BU.**

³⁹Asılmış kıyacıardan biri O’nu aşağılıyordu: “Mesih değil misin sen? Kendini de, bizi de kurtar!” ⁴⁰Ama öbürü onu kınadı. “Senin Tanrı’dan korkun yok mu?” dedi. “Kendin de aynı yargıyla ceza görmektesin. ⁴¹Bizimki hak edilmiş cezadır.

^a 17 [Her Passah Pilatus onlara bir suçluyu salıvermek zorundaydı.]

^b Kuzey Afrika’da bir kent.

23:30 Hoşea 10:8 23:34 Yeşaya 53:12; Mezmur 22:18 23:35 Mezmur 22:7
23:36 Mezmur 69:21

Yaptıklarımıza yaraşan karşılığı alıyoruz. Ama O hiçbir yolsuz iş yapmadı.” ⁴²Sonra, “Ya İsa” dedi. “Hükümrânlığına geldiğinde beni anımsa!” ⁴³İsa ona, “**Doğrusu sana derim ki, bugün benimle birlikte cennette olacaksınız**” dedi.

İsa'nın Ölümü 23:44-49

(Matta 27:45-56; Markos 15:33-41; Yuhanna 19:28-30)

⁴⁴Öğleyin yaklaşık saat on ikiydi; saat on beşe dek tüm ülkeyi karanlık kapladı. ⁴⁵Güneş tutuldu. Tapınağın iç bölümünü ayıran perde ortadan yırtıldı. ⁴⁶İsa yüksek sesle bağırdı: “**Baba, ruhumu ellerine bırakıyorum.**” Bunu dedikten sonra ruhunu teslim etti. ⁴⁷Olayı gören yüzbaşı Tanrı'yı yücelterek, “Hiç kuşkusuz, bu adam doğru biriydi” dedi. ⁴⁸Olayı görmek için oraya biriken tüm topluluk gelişimleri görünce göğüslerini döverek geri döndü.

⁴⁹İsa'nın tüm tanışları ve kendisiyle birlikte Galile'den gelmiş olan kadınlar da uzakta durup olaylara tanık oldu.

İsa'nın Gömülmesi 23:50-56

(Matta 27:57-61; Markos 15:42-47; Yuhanna 19:38-42)

⁵⁰Kurul üyesi bir adam vardı; adı Yusuf'tu. İyi ve doğru kişioğluydu o. ⁵¹Kurul'un güttüğü amaca da, atılımlarına da karşı çıkmıştı. Yahudiye'de Arimatea kasabasından olan bu adam, Tanrı hükümrânlığının gelişini bekliyordu. ⁵²Yusuf Pilatus'a gelip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³O'nu aşağıya indirdi, keten bir beze sarıp kaya içine oyulmuş bir mezara yatırdı. Oraya daha önce hiç kimse gömülmemişti. ⁵⁴Hazırlık günüydü; Şabat başlıyordu.*

⁵⁵İsa'yla birlikte Galile'den gelmiş olan kadınlar Yusuf'un ardı sıra gitti. Mezarı ve O'nun cesedinin nasıl yatırıldığını gördüler. ⁵⁶Sonra geri dönüp kokular ve sümbül yağları hazırladılar. Şabat günü ruhsal yasa uyarınca dinlendiler.

İSA'NIN DİRİLİŞİNDEN SONRA

İsa'nın Dirilişi 24:1-12

(Matta 28:1-10; Markos 16:1-8; Yuhanna 20:1-10)

24 Haftanın ilk günü, sabah erkenden kadınlar hazırladıkları kokuları yanlarına alıp mezara geldiler. ²Taşı mezardan yuvarlanmış buldular. ³İçeri girince Rab İsa'nın cesedini bulamadılar. ⁴Onlar bu işe şaşırıp dururken, ansızın yanlarında göz kamaştırıcı parlaklıkta giysiler kuşanmış iki adam durdu. ⁵Kadınlar korkuyla yüzlerini yere eğerken adamlar, “Diri olanı niçin ölüler arasında arıyorsunuz?” dedi. ⁶“O burada değil; çünkü dirilmiştir. Daha Galile'deyken size söylediğini anımsayın. ⁷İnsanoğlu'nun günahlı insanlar eline verilmesi, çarmıha çakılması ve üçüncü gün dirilmesi gerektir” demişti.”

⁸Kadınlar İsa'nın bu sözlerini anımsadı. ⁹Mezardan geri dönüp olanı biteni on bir öğrenciye ve geriye kalan herkese anlattılar. ¹⁰Olayı habercilere iletenler Magdalalı Meryem, Yoanna, Yakup'un annesi Meryem ve beraberinde gelen başka kadınlardı. ¹¹Ne var ki, bu sözler habercilerin kulağına boş laf gibi geldi, kadınlara inanmadılar. ¹²Ama Petros kalkıp mezara koştu. İçeriye eğildiğinde sadece keten bezleri gördü. Bu olguya şaşırılmış durumda evine döndü.

Emmaus Yolunda Rastlanan İlginç Yolcu 24:13-35 (Markos 16:12,13)

¹³O gün onlardan ikisi Yeruşalim'den yaklaşık on bir kilometre uzaklıkta Emmaus denen kasabaya doğru ilerliyordu. ¹⁴Tüm gelişimler zincirini kendi aralarında konuşmaktaydılar. ¹⁵Onlar konuşup tartışırken İsa yaklaştı, kendilerine yoldaşlık etti. ¹⁶Ne var ki, gözleri İsa'yı tanımaktan engellendi. ¹⁷İsa, "Yolda yürürken birbirinizle konuşup durduğunuz nedir?" diye sordu. Duraksadılar. Üzüntü içindeydiler.

¹⁸Biri –adı Kleopas olanı– İsa'yı yanıtladı: "Şu günlerde Yeruşalim'de olup da orada geçen olaylardan hiç haberi olmayan tek kişi sen misin?" ¹⁹İsa, "Hangi olaylar?" diye sordu. "Nasıralı İsa'ya ilişkin olayları" dediler. "Tanrı'nın önünde ve tüm halkın gözünde eylemleri ve sözleriyle güçlü insan, peygamber İsa'yla ilgili olayları..

²⁰"Başrahiplerimiz ve başkanlarımız, ölümle yargılanması için kendisini valiye teslim ettiler, sonundaysa O'nu çarmıha çaktılar. ²¹Oysa biz İsrail'i kurtaracak kişinin O olacağını umuyorduk. Üstelik bütün bunlar olduktan üç gün sonra, ²²aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına dönüştürdü. Sabahın çok erken saatinde mezara uğradılar. ²³Ama O'nun cesedini bulamadılar. Gelip bize, melekler görmesi gördüklerini, 'O yaşıyor' diyen meleklerin sözlerini aktardılar. ²⁴Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitti; her şeyi kadınların anlattığı gibi buldular. Ama kendisini görmediler."

²⁵İsa, "Ey akılsız insanlar!" dedi. "Peygamberlerin söylediği bunca söze inanmakta yüreği ağır davrananlar. ²⁶Mesih'in bunları çekmesi ve yüceliğine girmesi gerekli değil miydi?"

²⁷Musa'dan ve bütün peygamberlerden başlayarak, Kutsal Yazılar'ın tümünde kendisine ilişkin gerçekleri onlara anlattı. ²⁸Gitmekte oldukları kasabaya yaklaştıklarında kendisi ileriye gidecekmiş gibi davrandı. ²⁹Ama O'nu zorlayarak, "Bizimle kal" dediler. "Çünkü akşam bastırıyor, gün de sona eriyor." Onlarla kalmak üzere içeri girdi.

³⁰Kendileriyle birlikte sofraya oturdu. Ekmeği aldı, şükür sunduktan sonra parçalayıp böldü ve onlara verdi. ³¹İşte o anda gözleri açıldı ve kendisini tanıdılar; ama O onların gözüne görünmez oldu. ³²Birbirlerine, "Yolda O bizimle konuşur, Kutsal Yazılar'ı açıklarken yüreklerimizin derinlikleri yanıp tutuşmuyor muydu?" dediler.

³³Hemen o saatte kalkıp Yeruşalim'e geri döndüler. On Birler'i ve onlarla birliktekileri toplanmış buldular. ³⁴"Rab gerçekten dirildi ve Simon'a göründü" diyorlardı. ³⁵Onlar da yolda geçen olayları ve İsa'nın ekmeğe parçalayıp bölerek kendilerince nasıl tanındığını anlattılar.

İsa Öğrencilerine Görünüyor 24:36-49

(Matta 28:16-20; Markos 16:14-18; Yuhanna 20:19-23; Habercilerin İşleri 1:6-8)

³⁶Onlar bunları anlatırken, İsa aralarında durdu ve, "Üzerinize esenlik olsun!" dedi. ³⁷Ama onlar korkuyla sarsılıp ürktü. Bir ruh gördüklerini sandılar. ³⁸İsa onlara, "Niçin sarsılıyorsunuz?" dedi. "Yüreğinizde neden kuşkular doğuyor? ³⁹İşte ellerime ayaklarıma bakın. Benim, ta kendim. Bana ellerinizle dokunun, beni görün. Çünkü ruhun ne bedeni ne de kemiği vardır. Oysa gördüğünüz gibi, benim var."

⁴⁰Bunu söyledikten sonra onlara ellerini, ayaklarını gösterdi. ⁴¹Sevinçten şaşkınlıktan bir türlü inanmıyorlardı. İsa, "Burada yiyecek bir şeyiniz var mı?" diye sordu. ⁴²Onlar da kendisine bir parça ızgara balık verdiler. ⁴³Bunu alıp gözleri önünde yedi. ⁴⁴Sonra onlara, "Daha sizinle beraberken söylemiştim" dedi. "Musa'nın

yasasında, peygamberlerde ve Mezmurlar'da benim için yazılmış bulunanlara ilişkin her şeyin yerine gelmesi gerekir.”

⁴⁵Bunun üzerine, Kutsal Yazılar'ı kavramaları için onların anlayışını açtı, ⁴⁶yazılmış bulunanlara ilişkin kendilerini aydınlattı: “Mesih'in işkence çekmesi ve üçüncü gün ölümler arasından dirilmesi gerektiğini ve ⁴⁷O'nun adıyla günahların bağışlanmasını sağlayan günahtan dönüş bildirisinin Yeruşalim'den başlayarak tüm uluslara yayılmasını.. ⁴⁸Siz bunlara tanıksınız. ⁴⁹İşte üzerinize Baba'nın vaadini gönderiyorum. Ama yüceden gelecek güçle kuşatılıncaya dek kentte kalın.”

İsa Göklere Yükseliyor 24:50-53

(Markos 16:19,20; Habercilerin İşleri 1:9-11)

⁵⁰Öğrencilerini Beytanya'ya dek yöneltti.. Ellerini kaldırıp onları kutsadı. ⁵¹Kendilerini kutsamaktayken aralarından ayrıldı ve göğe alındı. ⁵²Onlar da kendisine tapınıp sevinç coşkunluğunda Yeruşalim'e döndüler. ⁵³Ve sürekli olarak tapınakta Tanrı'yı yüceltiyorlardı.